

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy órára ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy órára ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petty sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitlatter nora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, június 11.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Fejérváry Géza báró.
Wenckheim Frigyes gróf visszalép.
Az alföldi első gazdasági vasut közgyűlése.
Még egyszer a „titkos hivatal.”
Takács Zoltán bandája.
Miért nyugdíjazták D'Orsay grófot?
Ostromállapot Resicán.
A bárók elutazása.
**Nagy szerencsétlenség egy templom föl-
szentelésénél.**
Küry Klára, mint keresztmama.
Vendéglősök a főispánnál.
Képviselőválasztás a városligetben.
Tárca: A fölfedezetlen sziget. Irta: Francois
de Nion.
Regény-Csarnok: Dawson bankja. Irta:
Trewmann József. Fordította: Hevessl Jenő.

Fejérváry Géza báró.

Arad, június 10.

A magyar honvédelemnek érdemekben gazdag minisztere: Fejérváry Géza báró mindenképpen rászolgált a magyar nemzet elismerésére. És hogy mostan — Urbán Iván főispán kezdeményezésére — Aradváros közönsége az elsők közé sorakozik, akik az ősz bajnok hazafias érdemeit az elismerés koszorújával készülnek jutalmazni, az ismét rávall Arad ismert helyes érzékére, amelylyel a közélet aktuális mozgalmait méltatja.

Aradváros és megye főispánja abból az alkalomból, hogy Fejérváry Géza báró ez idén szolgálatának 50-ik évét tölti be, átiratot intéz a most szerdán tartandó

városi közgyűléshez, amelyben indítványozza, hogy az épülőben levő honvédelovassági laktanya: „báró Fejérváry Géza laktanya”-nak neveztesse el.

Az átirat, melyet alább szó szerint közlünk, meggyőző vonásokkal sorolja fel és emeli ki Fejérváry báró érdemeit, melyeket a király és haza szolgálatában szerzett, midőn 30 éven át a magyar honvédelemnek részint államtitkári, részint miniszteri minőségben az élén állván, ezt az első rangú fontossággal bíró nemzeti intézményt a fejlődésnek azon fokára emelte, melyen az most van. Rámutat az indítvány különösen azon vívmányokra és eredményekre, melyeket Fejérváry a *tisztképzés* körül elért a honvéd hadapród iskolák felállítására, főleg pedig a *Ludovika Akademiának* a közös hadseregbeli katonai akadémiákkal való egyenrangúvá tétele által. Mert így lett megvalósítva azon régi óhaj, hogy a magyar ifjak magyar katonai nevelés mellett is lehetnek a közös hadsereg tisztjei. Nem mulasztja el a főispáni átirat kiemelni azon különös hajlandóságot, melylyel a honvédelmi miniszter Aradvárosa iránt viseltetett minden alkalommal, amidőn csak Aradnak a kormányval valami ügyes-bajos dolga volt.

A törvényhatósági bizottság, mint említők, a szerdai közgyűlésen fogja az indítványt tárgyalni s előreláthatólag egyhangulag elfogadni azt az indítványt, melylyel az elismerés babérját nyújtja

ugy a magyar nemzeti ügy, mint a szabadelvűség egyik legérdemesebb uttörőjének.

A főispán átirata a következőképp hangzik:

Arad sz. kir. város
tekintetes törvényhatósági bizottságának

Arad.

A közügyek terén kifejtett hosszas és eredményes tevékenység legszebb jutalmát a polgárság elismerésében bírja. Az a tevékenység pedig, mely az állam érdekében fejtegetik ki s eredménynyel is jár, legméltóbban jutalmaztatik az állam polgárságának összeségét magában foglaló önkormányzati hatóságok, s különösen a törvényhatóságok elismerésének kifejezésében.

A jelzett elv által vezéreltetve, van szerencsém a tekintetes törvényhatósági bizottság figyelmét egy olyan, a közügyek szolgálatában s azok élén álló férfi tevékenységére és érdemeire felhívni, kinek — mondhatni — egész élete a kötelességek szigorú teljesítésében telt el s ki hosszas tevékenységével államunk erejét, jelentékenyen gyarapította.

Ezen férfiú báró Fejérváry Géza, jelenlegi m. kir. honvédelmi miniszter, kinek általánosan ismert, hosszu idő óta kifejtett közhasznu tevékenységével szerzett érdemeit elismerése most, 50 éves szolgálati alkalmával a legjobb alkalom és mód kínálkozik.

Nem érzem magamat hivatottnak és nem is hozom fel báró Fejérváry Géza, m. kir. honvédelmi miniszter érdemeit és egyéni kiváló tulajdonságait, bírálat tárgyává tenni, sem mint katonának 50 éves szolgálati alatt és e tizenöt szerzett érdemeit felsorolni; mert azon nézetben vagyok, hogy az előbbieket felsorolására gyöngének érzem magamat és az

TÁRCA.

A fölfedezetlen sziget.

Irta: Francois de Nion.

(Franciából.)

Faléres katonásan tisztelgett, mikor bement az ellentengernagy szobájába s aztán odament az íróasztalhoz és katonás merevséggel megállt előtte. Főlebbvalójának feje fölött a széles ablakon át kikétkintett s az egész kikötőt látta; ott voltak előtte a hatalmas páncélos hajók s a fehér vitorlások, meg a végtelen tenger, a mely a szemhatáron egybe olvadt az éjjel. Almadozva nézte az égen uszó fehér bárányfelhőket, amelyek mintha fenakadtak volna egy hatalmas hárombocsnak a legfelső csúcán.

Egyszerre észébe jutott az az idő, mikor ő is hosszu, veszélyes utakra indult, s csak a szél hajtotta a hajóját.

A tengernagy hangja azonban kiragadta őt az ábrándjaiból.

— Kedves fiatal barátom, azért hívtam önt, hogy tisztességesen megmossam a fejét. En jó barátja vagyok az ön atyjának, ismerem önt kicsinykora óta s nagyon érdeklődöm a sorsa iránt! már magában véve is elegendő ok volna arra, hogy szigorúan bánjak el önnel. De mielőtt ezt megtenném, még egyszer megnézem azokat a panaszokat, amelyeket ön ellen tettek. Addig is üljön le.

A fiatal tengerész tiszt szót fogadott; az ellentengernagy elővette az írományait s aztán így szólt:

— Látja, Raymond des Mureaux, a Juno parancsnoka, a kivel a Csendes-Océánon hajózott, panaszkodik ön ellen. Nem azért, mintha önt nem tartaná buzgó és szorgalmas tisztnek, vagy mintha tagadni akarná az ön kiváló fizikai és erkölcsi tulajdonságait; hanem önnel némely jellembeli sajátságai ellen panaszkodik s a mi a legrosszabb: a miatt, hogy ön egy alkalommal, csaknem annyira elragadtatta magát, hogy majdnem megtagadta neki az engedelmességet.

— Ugy van; tudom, miről van szó. A Marquise-szigetek ügye izgatja fel annyira a tengernagy urat.

— Mindenesetre; s én ezt a dolgot épen nem tartom annyira ártatlannak, mint ön. De lássuk csak a jelentést. Szeptember 25-én önt egy csónakon hat emberrel kiküldték, hogy vizsgáljon meg egy kis sziget-csoportot, mely a Marquise-szigetekhez tartozik, de amelynek közelében európai hajó még nem járt s amelyek ennek következtében nincsenek is leírva. Ön a legnagyobb módra végezte a feladatát, kitünő helyrajzi fölvételeket készített, s a hivatalos lap számára igen helyes jelentést írt!

S aztán a tengerészek elbeszéléseiből lésankint megtudtuk, hogy ön ezen a kulató uton egy olyan szigetet fedezett föl, amely semmi-

féle térképen nincs meg, s a melynek szépségeiről lakóinak szelidségéről s gazdaságáról mesés dolgokat beszélnek az ön tengerészei. . . ont kérdőre vonják — s ön kitérőleg válaszol. A fölöttes hatósága nagyon buzgólkodik, a Juno parancsnoksága értekezik távirati uton a kormánnyal s abban egyeznek meg, hogy sürgősen részesíteni kell ez új sziget vad lakóit a civilizáció áldásaiban. Eppen azzal foglalkoztunk, hogy a csendes-oceánbeli birtokainkról kataszteri fölvételeket készítünk s ezt a munkát az új szigetre is ki kellett terjesztenünk. Természetesen önhöz fordultak, hogy az ujonnan fölfedezett sziget helyét határozza meg s ön ezuttal valóban teljesen megmagyarázhatatlan okból ellenkezett; ön azt mondotta, hogy annak a kis szigetnek a helyét nem tudja pontosan s hogy mindaz, amit a tengerészek arról a gazdag földről és lakóiról mondtak — nem igaz.

Ont megbízták egy expedició vezetésével, — mert csak ön ismeri az áramlatokat és utakat abban a sziget-labyrinthban, de ön a betegségeire hivatkozott és sürgősen kérelmezte, hogy hívják vissza Franciaországba. Raymond parancsnok arról értesített engem, hogy kötelességének tartja az esetet a tengerészeti miniszternek bejelenteni; előbb azonban én hozám fordult, mert tudja, hogy mennyire érdeklődöm ön iránt: azt kívánja, hogy beszéljek önnel s igazolást követeljek öntől. Ezt az igazolást el is várom. Ön tudja, hogy nagyon szívesen állok az ön pártjára, ha igaz van s vi-

általam előadtak nem szolgáltatnának elég-séges indokot a nagyobb elismerésre, az utóbbi pedig csak részben tett el hazánk szolgálatában, — hanem leginkább arra óhajtok rámutatni s a törvényhatósági bizottság becses figyelmét felhívni, hogy Fejérváry Géza báró már közel 30 év óta áll a magyar honvédségi intézmény szolgálatában, részben mint honvédelmi miniszteri államtitkár, 1884. évtől kezdve pedig, tehát 18 éve, mint honvédelmi miniszter, s ezen idő alatt, a leglelkismeretesebb kötelességteljesítéssel a m. kir. honvédség fokozatos és folytonos fejlesztése által államunknak kiváló és elismerésre méltó szolgálatokat tett.

Nem ismeretlen előttünk, hogy a jelenlegi m. kir. honvédség, 32 év előtt történt szervezése óta a mai időig mennyire haladt és erősödött.

A szervezés első idejében a m. kir. honvédség haderőnknek igen jelentéktelen része volt, s azóta ugy kitünő szervezete, mint jó kiképzése, a honvédség élén álló egyének, s a tisztikar kiváló képzettsége folytán az összhaderőnek jelentékeny tényezőjévé vált. S mindez a legnagyobb részben azóta történt, a mióta Fejérváry Géza báró áll a honvédelmi miniszterium élén, — azóta létesült tulajdonképen a honvédség mai szervezete, azóta történt az újabb ezredek felállítása, s a honvédelovasság szervezetének lényeges átalakítása. A mit azonban legfőbb érdemeül kell Fejérváry Géza bárónak betudni, az, hogy alatta nyert szabályozást és igazi magyar jellegét az első szervezőskor még igen kezdetleges henvéd tisztképzés-ügye.

A már előzőleg felállított Ludovika Akademiának a közös katonai akademiával történt egyenrangúvá tételével, de legfőképen az ország több részén honvédhadapród iskolák felállításával a honvédtisztképzés oly megoldást nyert, mely semmi kívánni valót nem hagy már hátra.

A honvédtisztképzés fontosságát s annak az egész intézmény értékének emelésére gyakorolt befolyását bővebben indokolni feleslegesnek tartom s csakis a tisztképzés legújabb reformjának azon kiváló fontosságára kívánok rámutatni, melyet az az ő buzgólkodása és hazaszeretete által nyert s hogy nemcsak számtalan magyar ifjunak pályát nyitott, hanem idővel teljesen meg fogja akadályozni azt is, hogy a tiszti létszám kiegészítése s részben talán képzetesebb elemek bevonása végett a honvédtisztikar a közös hadsereg tisztjeiből egészítessék ki, s ezen előnye mellett még magyar katonai nevelésben részesít oly ifjakat is, kik hivatva lesznek a közös hadseregben szolgálni s oda magyar szellemet bevinni.

Tagadhatatlan ugyan, hogy a m. kir. honvédség még mai szervezetében nem teljes kifejezője egy önálló állam teljes haderejének, amennyire azonban a monarchia másik államával való viszonyunknál fogva s a védelem kölcsönösségére és a véderő nagyobb részének közössége mellett a m. kir. honvédséget, ezen teljesen magyar intézményt, fejleszteni lehetett, e részben ezen mondhatni elég rövid idő alatt minden lehető megtörtént. Ebben pedig br. Fejérváry Géza honvédelmi miniszternek, tiszta és nyugodt lelkiismerettel állithatom, jelentékeny része és nagy érdeme van.

Tisztelettel kérem ennélfogva a tekintetes törvényhatósági bizottságot, hogy br. Fejérváry Géza honvédelmi miniszternek 50 éves közszolgálatalkalmából, a magyar állam haderejének gyarapításával szerzett érdemei elismerésül, különös figyelembe véve még azt is, hogy br. Fejérváry Géza Arad sz. kir. város érdekeit mindig szem előtt tartva és szíven hordva, a város hatóságával való érintkezésben mindenkor a legelőzékenyebb módon járt el, az Aradon most épülő honvédelovassági laktanyát, melynek neve eddig ugy sem volt, az ő nevére „br. Fejérváry Géza laktanyá"-nak elnevezni s erre határozatot hozni méltóztassék.

Urbán Iván s. k.
főispán.

TÁVIRATOK.

A transzváli háború.

London, június 10. Brodrick hadügyminiszter kérdézősködésére Kitchener táviratilag megcáfolta azt a hirt, hogy e hó 5-én megleptek és megverték egy bur csapatot, a melynek Bayer volt a parancsnoka.

Dublin, június 10. Fischer, a ki Bothánéval Londonba érkezett, utközben a hajón a Freemans Journal tudósítója előtt ugy nyilatkozott, hogy Botháné utazásának célja első sorban egészségének helyreállítása, de azért a hol csak érvényesítheti befolyását, Kitchener beleegyezésével minden lehető el fog követni, hogy a dolgok állásán javítson és honfitársai helyzetét enyhítse. Teljesen a maga felelősségére cselekszik, de valószínű, hogy ha Krüger nem hallgat reá, a harcoló buroknak nagy

része szintén önállóan fog cselekedni és beszünteti az ellenségeskedést.

Polgármester-választás.

Szamosujvár, június 10. A város közönsége tegnap választotta meg polgármesterré Todorfi Lukács városi tanácsost.

Az alföldi első gazdasági vasut közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 10.

Az alföldi első gazdasági vasut részvénytársaság vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta hatodik évi rendes közgyűlését az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósági nagytermében.

A közgyűlést Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, az igazgató tanács elnöke vezette, a ki üdvözlőlvén a részvényeseket, konstataálta, hogy a közgyűlés szabályszerűleg hivatott egybe és határozatképes, a mennyiben 14 részvényes van jelen 2343 részvény és ugyanannyi szavazat képviselésében. A jegyzőkönyv vezetésére Löw Kálmán társulati hivatalnokot, hitelesítésére pedig Nachtnebel Ödön és Purgly János részvényeseket kéri fel.

A napirend első tárgya az igazgatóság jelentése volt az elmúlt üzleti évről. A jelentésből, melyet Sármezey Endre igazgató főmérnök olvasta fel, kiemeljük a következőket:

Vasutunk üzemét illetőleg az 1899. évvel szemben lényeges emelkedés mutatkozik, mert míg az 1899. évi összes bevétel 47.041 korona 04 fillér volt, a múlt évi bevételek összege 82198 korona 74 fillért mutatott.

A személyforgalom nem remélt mértékben lendült fel. Az 1899. évben a vasut megnyitásától az év végéig számított 5 hónap alatt összesen 5644 utast továbbítottunk, a múlt évben pedig ugyanezen 5 hónap alatt az utasok száma 17822 volt.

A teheráru-forgalomnál az emelkedés szintén igen szembevető, amit már maga azon körülmény is igazol, hogy vasutvonalunk mentén 1899. évben összesen 475 cat. hold cukorrépa lett termelve, míg 1900-ban már 1186 cat. hold répatermését kellett elszállítanunk.

Ezen néhány jellemző adat teljes mértékben igazolja azt, hogy vasutunk az érintett vidék szükségletét képezi, amely hivatást teljesít.

szont nagyon szigorúan elbánok önnel, ha a felvilágosításai ki nem elégítenek.

Faléres ábrándos szemével egyre csak az uszó felhőket nézte: s végre megszólalt, hal-kan és lassan, mitha csak valami belső szöveget ismételve:

— Tengernagy ur, én mindent meg fogok magyarázni; a tiszta igazságot meg fogja tudni s aztán ítéljen rólam ugy, ahogy jónak látja. . . . Tehát szeptember 25-én egy vitorlás csónakon utnak indultam; a szigetek között azonban oly erős volt az áramlat, hogy ugyszólván csak evezéssel mehettünk előre. Kikötöttünk néhány szigeten, amelyeken az európai civilizációnak már némi nyomait láttuk; a vadak, akiket láttunk, szinte ijesztő állapotban voltak, — iszákosak, tolvajok, s csak a szerencse-játékban telik kedvük; egy szóval a leg-áljasabb bűnök uralkodnak köztük. Ennek a sajnálatraméltó népnek, amelyet zsarnok főnők tartanak féken s amelyet nagylelkűség-ből régi puskákkal ajándékoztak meg az európaiak, — egyetlen vigasza az alkohol, melyet az angolok szállítanak nekik. Mikor beszélgettünk a benszülöttekkel, egy szó, egy név meg-ötötte a fülelemet; tisztelettel, fájdalmas sajnálkozással ejtették ki mindig ezt a szót, mint mikor az ember elvesztett bazájáról vagy valami olyan erényről beszél, mely már nincs többé.

Témelyek nyugat felé mutattak s fáradt, szomorú handon mondták:

— Havaiki! Havaiki!

É: a szó m. ori nyelven annyit jelent

mint: „tápláló föld“. Meglehetősen fáradtsággal kezdtem meg a kutatásaimat; minél buzgóbban kérdézősködtem, annál zavartabb feleleteket kaptam; nem akartak egész nyíltan beszélni; végre azonban, mikor egy öreg törzsfőnöknek egy liter rumot adtam, megtudtam, hogy nyugaton van egy ország, melyet hazájuknak tartanak s ahonnan mindnyájan származnak.

Sőt egy este ez a törzsfőnök titokban — mert már keresztények voltak — megmutatta ezt a szent hegyet is, ahova az istenek leszállottak, mikor a népekkel együtt ide jöttek erre a szigetre, nyugatról az áldott földről, Havaikiból.

Elhatároztam, hogy ezt a legendás, elvesztett szigetet fölkeressem s amint megfelelő szél kerekedett, azonnal tengerre szálltam. Alig négy óra hosszáig vitorláztunk, mikor már szárazföldet láttunk. Amint közelebb értünk hozzá, friss földnek és erdőnek az illatát hozta felénk a szellő. Mikor kikötöttünk a zöldelő erdővel ékes parton, énekelve és táncolva jöttek elénk a sziget lakói.

Eletem legszebb nyolc napját azon a szigeten töltöttem. Havaikinek, a „tápláló földnek“ szigetén, amelynek emléke még maig is megvan a Marquise-szigetek lakói között, — a földi paradicsomban. A fák kitünő gyümölcsöt teremnek s a föld megtermi a gabonát, anélkül, hogy művelni kellene; halban rendkívül gazdag az egész parvidéke, valamint barmokban is. A munka, a fáradozás szükségességéről fogalmuk sincs a sziget lakóinak. S nem

kell semmin sem osztozkodniok, mert mindennük van bőséggel. Korlátlan vagyonközösséggel élnek, amit azonban nem törvény kényszerik reájuk; semmiféle paragrafus nem zavarja meg a benszülöttek erkölcsi és jogi felfogását s nem zavarja meg a szabadságukat; az igazságosság és igazságtalanság gondolata éppen nem háborgatja őket. — Egyszóval, tengernagy ur, rátaláltam a boldog emberekre!

S azt követelték tőlem, hogy én tegyem tönkre ezeknek az embereknek a boldogságát. Hogy mondjam meg egész pontosan, hol van az a sziget, amelyre véletlenül bukkantam rá. Ha megmondanám: már holnap menne oda a kormány megbízottja és az adószedő. — Holnapután meg már tudom is én kicsoda! . . . A sziget lakóinak most csak a kezüket kell kinyújtaniok, hogy leszedjék a fa nemes gyümölcsét, mely szomjukat és éhségüket egyszerre csillapítja, — de holnap már a föld alá dugná őket a kormány, hogy aranya ássanak, mert aranyban is nagyon gazdag a sziget hegy-sége.

Most boldogan élnek a semmittevésben, a tudatlanlanságban és a vagyonközösségben, — de holnap már meg kellene tudniok, mi a munka, mi a fáradság, s meg kellene tanulniok a „tulajdon“ gyűlöletes fogalmát. . . . Én volnék a démon, aki ezt a Paradicsomot megsemmisítené; s a cselekedetem hasonlítana a bibliai bűnbefejtéshez. Nem, tengernagy ur, még ha az egész jövőm ettől függ is, — akkor sem árulom el, hogy hol van az a sziget.

Vasutunk teheráru-forgalmának lényeges emelkedése ezután is várható, mert még igen sokan vannak érdekelt birtokosaink között, kik a vasut dacára ma is a közutat használják.

Az 1900. év üzleti eredmény a következő: Üzleti bevételek 82198 kor. 74 fill. kiadások 64378 kor. 18 fill. Üzleti többlet mint nyerevény 17,825 kor. 56 fillér. Ezen 17,825 kor. 56 fillér tiszta nyerevény hováfordítását illetőleg az igazgatóság f. évi május hó 16-án tartott ülésében hozott határozathoz képest tisztelettel javasoljuk, hogy ezen összeg az üzleti tartalékalap gyarapítására irassék, minek folytán ezen alap a múlt év végével kitüntetett 17.610 kor. 44 fillér, hozzáadásával 35.436 koronára fog emelkedni.

A felügyelő bizottság mindenben hozzájárul az igazgatóság javaslatához. Egyébként a társulat ügykezelését több ízben megvizsgálta s abban teljes rendet konstatált.

A közgyűlés a jelentést egyhangulag elfogadta s a felmentvényt megadta ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak.

Következett egy új igazgatósági tag választása. Az új igazgató Apáca község képviselői tagjai közül volt választandó, az alapszabályok idevágó pontja értelmében. Titkos szavazással Bartha István apácai lelkészt választották meg 1690 szavazattal. Ellenjelöltje Csánk Lajos volt, a ki 468 szavazatot kapott. Bartha mandátuma addig tart, míg a többi igazgatóé le nem jár.

A felügyelő bizottságra Heinrich Sándor elnöklete alatt újból Bodoky Zoltán dr., ifj. Nagel Vilmos, ifj. Vásárhelyi László rendes — és Molnár György póttagot választották meg.

Végül az alapszabályok egy pontját módosították s ezzel az ülés az elnök éltetése mellett véget ért.

A közgyűlésen jelen voltak: Vásárhelyi Béla elnök, Nachtnébel Odón, Sármezey Endre, Purgly János, Eöröm Ede, Molnár György, Fábry Sándor dr. békésmegyei alispán, id. Nagel Vilmos, ifj. Nagel Vilmos, Nagel Henrik, Purgly László, Szalay József dr., Csánk Lajos, ifj. Vásárhelyi László.

POLITIKAI HIREK.

A delegáció utolsó ülése. A delegáció holnap fogja megtartani utolsó ülését, melyen harmadik olvasásban kerülnek sorra az összes költségvetések. A delegációk befejeztével Széll Kálmán miniszterelnök visszautazik Budapestre, hol részt vesz a szerdán megnyíló képviselőház első ülésén. Ezen az első ülésen az inkompatibilitási törvényjavaslat részletes tárgyalását folytatják, majd sorra kerül öt apróbb

A tengernagy vállat vont.

— Ön rajongó, — szegény fiatal barátom. De most az ön vallásos érzelmeire hivatkozom, mert tudom, hogy önt jó kereszténynek nevelték; gondolja meg, hogy azok a szerencsétlen emberek bálványimádásban élnek. Meg akarja óvni a képzelt veszedelemtől azoknak az embernek a földi jólétét, s engedi, hogy inkább örökre elveszzen a lelkük.

Faléres halkán, mintha csak magának beszélne, így válaszolt:

— Egy köszöbrot imádnak; ez a szobor szélesebb, mint amilyen magas, és a talpán titokzatos, különös rajzok vannak. Van egy másik oltárunk is, fönt a hegyek között; azon virágokat áldoznak. A vallásuk maglepően egyszerű.

A Nap és a Hold isteni házastársak; lakásuk a tenger, s gyermekeik a csillagok! A halál rájuk nézve álom: az élet végét jelenti, éppen úgy, mint ahogyan az éjszaka vége a napnak. Hogy ezután fölébrednek-e vagy föltámadnak-e? Némelyek hiszik, — a többiek meg éppen nem törődnek vele.

— Faléres hadnagy, — már tulságosan sok elnézéssel hallgattam végig gyermekes ábrándjait; válaszoljon röviden és egyszerűen: engedelmesséked-e főlebbvalóinak, s megmondja-e, hogy hol van az a sziget?

— Tengernagy ur, van szerencsém bejelenteni, hogy a rangomról lemondok s a haditengerészetből kilépek.

törvényjavaslat, köztük a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló javaslat is. Ez a képviselőház programja a nyári szünet előtt.

Képviselői beszámoló. Vancsó Gyula dr. aradnai kerület orsz. képviselője június hó 23-án d. u. 2 órakor tartja meg beszámolóját Radnán a „Feketesas” szállóban.

Takács Zoltán bandája.

(Végtárgyalás.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 10.

A valaha híres utcai demagóg és később elzülött fiatal fiskális, dr. Takács Zoltán, ki a Berecz-féle sikkasztás egyik tette volt, nemrég újra a börtönbe jutott. Szabadulása után ugyanis egy, az egész országra kiterjedt pénzhamisító bandát szervezett, de kitudódott a büne s őt is, a társait is elfogták. A gonosz embernek nem közönséges volt ez a vállalkozása, aminthogy egész életében sohasem foglalkozott közönséges dolgokkal. Takács Zoltán már egyetemi hallgató korában nagy szerepet játszott, országosan ismert nevet szerzett magának. Ugy indult meg a pályáján, hogy nagy férfiu lesz belőle s ha gyöngye erkölcsé utját vágta is ennek, legalább nagystilű gazember lett.

Három éve, hogy Takács kiszabadult a fogságból s bár ügyvédi irodát nem nyithatott, gavallérosan élt, mint mindig. Gyakran lehetett látni az éjjeli mulatóhelyeken hölgyek társágában, a kik közt két marékkal szórta a pénzt. Elegánsan ruházkodott, az ujjai gyémánt gyűrűkkel volt teli s persze szemet szurt, hogy honnan telik mindez. A múlt évben aztán az a gyanu támadt, hogy a züllött ember egy pénzhamisító szövetkezetnek a feje. Egy lap meg is irta a dolgot, a mire azzal felelt a vakmerő gonosztévő, hogy az illető lapot — sajtópörbe fogta. De nem használt ez a szemtelen merészsége sem: csakhamar leleplezték.

Kiderült ekkor, hogy Takács a bandáját ugyszólván az egész országban szervezte s egyrészt ismert pénzhamisítókkal, másrészt vagyonos emberekkel állt össze, a kik pénzt adtak a vállalkozáshoz. Gazdag vidéki földbirtokokkal, földes gazdákkal és börtönviselt alakokkal kötött szövetséget, hogy hamis százásokat fabrikáljon. És mikor a legszebben folyt már a jövedelmező mesterség, egy csekélyke botlás a nyakát szegte Takácsnak. A hamis bankókat egy régi ismerőse, Mandl József budapesti vendéglős közvetítésével próbálta forgalomba hozni s ez elárulta a rendőrségen.

Harmincnégy büntársával került így Takács Zoltán a vádlottak padjára s a monstre-bünpör tárgyalásába ma fogott bele a törvényszék. A tárgyalás, tekintettel a vádlottak és a tanuk nagy számára, az alkotmány-utcai törvényház nagy esküdtzéki termében folyik s több napon át fog tartani. Az ítélőtanácsnak Lenk táblai bíró az elnöke, ki a nagy bünpör szövevényes szárait a hatalmas anyag teljes ismeretével gyorsan és ritka bizalommal bontogatja. A terem persze zsufolásig tele van hallgatósággal s az érdeklődés főképp a pör hirhedt fővádlottja, Takács Zoltán felé fordul. A tényállást a következőkben ismertetjük:

A banda összeállításának eszméje Vay Alajos kunszentmártoni sertéskereskedőtől s ennek fivérével, Vay János gépésztől származik a kik így akartak rosszra fordult anyagi helyzetükön giteni. Budapestre jöttek és összefogtak Gallai Imrével, a ki pénzhamisításért már büntetve volt, később pedig az e téren éppenséggel nagy hírnek örvendő Csapó Józsefet is maguk mellé vették. Közben megnyerték az eszmének Ora-

vez János tizaszelevényi földbirtokost is, a ki szintén igen el volt adósodva.

Csapó maga nem vállalkozott a pénzgyártásra, hanem alkalmas ember gyanánt dr. Takács Zoltánt ajánlotta, a kivel Balassagyarmaton ismerkedett meg a börtönben. Elmentek érte Baracskára és Takácsot, a ki belement a dologba, Oravetz magával vitte a szelevényi tanyájára. Másnap Csapó elutazott, de Takács ott maradt s csak pár nap mulva utazott külföldre gépek és szerek beszerzése végett.

A fényképező gépet Münchenben megrendelvé, Takács visszament Szelevénybe s ott buzgón gyakorolta magát a litografálásban. Itt tartózkodása alatt kelt egyszerre csak szárnyra a hír, hogy Oravetz Jánosnál pénzhamisítás végett tartózkodik. Ekkor a hirt közzétevő hirlap ellen sajtópört indítottak. De mert Oravetz János ismerősei mégis gyanakodtak; 1899 évi november hó elején elvitte Takács Zoltánt egy Szentés város katarában levő tanyára és pedig Horváth-Petykó János tanyájára, a kinél folytatta a megkezdett tanulmányokat. Itt készítette a tőle lefoglalt 8 nagy alaku 100-as rajzot is, a melyek azután a hamis 100 forintosok készítésénél fölhasznált.

A múlt év február elején jutott a banda a fotografáló géphez, dr. Takács pedig Budapestre jött a fényképezést tanulni. A Calderoni-cég ajánlására előbb Alexi-Traján Jánostól vett leckét, utóbb Gruber Istvántól tanulta a fénynyomást, mert a százások készítését ezen az uton akarta megkísérteni. Időközönként Takács vissza-visszament Szentés-vidéki rejtekére, de 1900. év tavaszán menekülnie kellett innen s éj idején Petykó-Horváth János kocsiján özv. Korda Gergelynéhez ment Mezőturra.

Juliusban az eddigi szövetségesek egy nyomó-gép megrendelését határozták el s azt Bálint Ferenc címére a pusztapóói állomásra küldették maguknak, majd tovább szállították Kordánéhoz, innen pedig Sárospatakra Halász-Szabó Sándor s ennek fia: Imre tanyájára.

Patakon kezdték meg a 100 forintos bankjegyek nyomását, de a dolog még nem járt elég sikerrel. Ebben az időben Csapó és Oravetz sógora: Kocsis Imre, mindig új és új cinkostársakat vontak a szövetségbe, főképp azért is, mert a bandának pénzre volt szüksége. Leginkább Oravetz, akinek a birtokát elárvevezni akarták, sürgette a „működés”-t s ezért Takács ismét Budapestre jött „szakember”-t szerezni, honnan azután ismét Grubert vitte magával, aki azonban hamar faképnél hagyta őket. Nélküle fogtak hát a pénzhamisításhoz és özönével került ki a présből a hamis bankó. Mindjárt első alkalommal 215 hamis százast hoztak a fővárosba értékesíteni. Ezekből Takács hármat Budapestre régi ismerősének: Mandl József vendéglősnek adott át, a kit meg akart nyerni szövetségesének. Mandl szintleg hajlandónak mutatkozott, de egyidejűleg jelentést tett a rendőrségnek. Ennek folytán került aztán hurokra az egész banda, melynek tagjai ezek:

Takács Zoltán, Halász-Szabó Sándor, H-Szabó Imre, özv. Korda Gergelyné, id. H-Szabó Ferenc, Vay Alajos, Vay János, Kocsis Imre, Gruber István, Alexi-Traján János, ifj. H-Szabó Ferenc, H-Szabó János, H-Szabó István, Petykó Horváth János, Stukl Fülöp, ifj. Kiss Lajos és felesége, özv. Csapó Józsefné, Erdélyi (Csapó) Etel, Vay Jolán, Siráki Albert, R. Szabó János, C. Csaplár Péter, Tóth Mihály, Oravetz János, Csapó József, Bálint Ferenc, Bálint József, Vida Józsefné, Gallai Imre, Helles Károlyné, Vay Alajosné, Korik János és H. Szabó János.

A monstre-tárgyaláson, mely öt-hat napon át fog tartani, Lenk Gyula kir. táblai bíró el-

Wenckheim Frigyes gróf visszalép

(A kisjenői szabadalvüpart zászlóbontása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kisjenő, június 10.

Nagy és intelligens választó közönség jelenlétében alakult meg vasárnap Kis-Jenőn a kerület szabadalvü partja.

A népes gyűlést Vásárhelyi László, az arad-megyei szabadalvü part elnöke nyitotta meg. Üdvözlővén a megjelenteket, előadta a volt nemzeti part és a szabadalvü part egybeolvadásának előzményeit és okait s azon reményének adott kifejezést, hogy a kisjenői választókerület, mely négy cikluson keresztül nemzeti párti képviselőt küldött az országgyűlésbe, a legközelebbi választás alkalmával a szabadalvü part zászlóját fogja győzedelmesen lobogtatni.

Vásárhelyi László beszéde után megalakították a pártbizottságot a következőkben: *Elnöknek* megválasztották egyhangulag *Kirileszku Gyula* kir. közjegyzőt, a szabadalvü part régi kipróbált bajnokát. *Kirileszku Gyula* megköszönve a gyűlés bizalmát, a választókat egyesülésre, tömörülésre szólítja fel.

A háromszáz tagu bizottság, mely belátásához, illetőleg a szükséghez képest még kiegészítheti magát, a tisztikart következőleg alakította meg közfelkiáltással: *Aelnökök* lettek: *Fehér József, Werle Péter, Varga Auré, Hevesi Pál dr. és Vály Géza.*

Titkárokat megválasztottak: *Glück Géza dr., Herz Bernát, Bossányi Kálmán, Sisák Gyula és Hirsch István.*

Kirileszku Gyula elnök, felsorolván *Wenckheim Frigyes* gróf képviselő elévülhetetlen érdemeit a kisjenői kerület körül, szíve egész melegével a gróf *ujból való jelölését ajánlja* és óhajta.

Általános éljenzés volt az elnök enunciaiójának a visszhangja, mely a képviselő-jelöltet meggyőzhette arról, hogy a kisjenői választóközönségnek személye iránti igazi szeretete és ragaszkodása nemcsak hogy nem csökkent, sőt inkább még fokozódott. Az elnök azon indítványát, hogy a jelenleg Székudvaron időző gróf *küldöttségileg értesítsék* a szabadalvü választók osztatlan bizalmáról és kéressék fel jelölését *ujból való elfogadására*, harsány éljenzéssel fogadta el értekezlet.

Végül az elnök szívélyes szavakban köszönetet mondott Vásárhelyi Lászlónak a magára vállalt és itt teljesített feladatért, Vásárhelyi László elhárította magáról az érdemet, beszédében *ujból a part diadalát óhajta.*

Pontban 4 órakor indult el a küldöttséget vivő hosszú kocsisor Székudvarra. Alig, hogy az önkényt csatlakozottakkal mintegy ötszázra szaporodott fel küldöttség a kastély udvarán helyet foglalt, a jelenlevők lelkes éljenseitől fogadva jelent meg a gróf.

Szeretettől áthatott beszédben tolmácsolta *Kirileszku* elnök a választók őszin e ragaszkodását és tántoríthatatlán bizalmát a képviselő iránt és kéri, hogy a jelöltséget a jövő választás alkalmával fogadja el.

Wenckheim Frigyes gróf megalapozva köszönte meg az őt ért megtiszteltetést. Kijelentette, hogy bármilyen becses is rá nézve a kerület ragaszkodása, *a jelöltséget két okból el nem fogadhatja.*

Először, már öt évvel ezelőtt is csak kényszerülve és a zászló megmentéseért vette fel a küzdelmet, de mert most ezen kényszerítő okok többé fenn nem állanak, válaszson a kerület oly embert, kit a választók ismernek, ki állásánál fogva némi garanciát is nyújt arra nézve, hogy a kerület érdekeit istápolni fogja. Erre mint legalkalmasabb embert, ki ő is hajlandó támogatni, *Libits Adolf* kir. és udvari tanácsost

ajánlja. A visszavonulás második okául öregségét említette. Négy cikluson keresztül képviselte a kerületet, kötelességének tartja, hogy helyét fiatalabb erőknél engedje át.

Elmés fordulattal mondván, hogy most nem képviselőjelölt-jogot vidikál magának arra, hogy az egybegyűlteket vendégeikül lássa. A lakoma alatt maga *Wenckheim* gróf a legmegnyerőbb leereszkedéssel személyesen ügyelt arra, hogy vendégeinek semmiben hiányuk ne legyen.

A lakoma alatt az első felköszöntőt *Csukay Gyula*, kisjenői főszolgabíró mondta. Lendületes beszédben ecsetelte a grófnak a kisjenői kerület körül szerzett érdemeit és másrészt a kerület örök hálóját, azon kérelemmel járul a gróf elé, hogy választói között a régi kapcsolatot tartsa fenn ezután is.

A gróf *ujból jelöltül* ajánlván *Libits Adolfot*, biztosítja a választókat, hogy jóindulatát meg nem vonja és így a kerületnek két képviselője lesz: egy szívbéli s egy politikai. Utána *Vasza György* köszöntötte fel a gróft *Székudvar közönsége* nevében. *Králitz Gyula* kir. tanácsos felköszöntője után az utolsó szónok a pártelnök volt, ki élénk tetszéstől és éljenzésektől kísért és sűrűn megszakított tartalmas beszédet mondott, melyben sajnálatának adott kifejezést afelett, hogy a kerület választóinak óhaja, szívbéli kívánsága nem teljesült.

SPORT.

+ Az aradi polgári lövészegylet által június hó 9-én tartott rendes versenylovászat eredménye a következő: *Mozsár díjat* nyertek: *Kosztka Emil* I. 12 m. 24 körrel, *Gábor András* II. 11 m. 18 körrel, *Kördíjat*: *Gebhart István* I. 3 T. 26 körrel, *Bródy József* II. 3 T. 16 körrel, *Kosztka Emil* III. 0 T. 11 körrel, *Mély lövésdíjat* *Gábor András* a legjobb 4-essel, *Pisztolydíjat*: *Hady Antal* a legtöbb találó vitte I. *Isztray Géza* a legtöbb találó II. *Mélylövésdíjat* nyertek: *Hady Antal* a legjobb 4-essel, részt vettek még a lövészetben *Andrényi Károly, Lacay István, Magyar Ferenc, Domonkos Lajos, dr. Párec Béla, Lócs Rezső, Remenyik László, dr. Vertán Oszkár.*

Még egyszer a „titkos hivatal.”

(Levél a szerkesztőhöz.)

Arad, június 10.

A közuti kerületi királyi felügyelőről „*Titkos hivatal*” cím alatt lapunk vasárnapi számában megjelent közleményre vonatkozólag *Keller Izsó* főmérnöktől, az aradi magy. kir. államépítészeti hivatal vezetőjétől, ma a következő sorokat kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Becsés lapja 130 számának a „*Hirek*” rovatában „*A titkos hivatal*” „*Közuti ker. kir. felügyelő*” cím alatt bizonyára téves információk alapján, egy oly intézmény tűnik fel a nevetségesség színében, mely arra egyáltalán nem szolgált; engedje meg tehát, hogy ezen cikkre némi felvilágosítással szolgáljak és arra kérem, hogy jelen soraimnak becsés lapja legközelebbi számában helyet szorítani szíveskednék.

Magyarország állami közuti hálózata tekintetében 10 kerületre osztatik fel; minden ily kerület élén egy kir. műszaki tanácsos áll, mint közuti ker. kir. felügyelő, ki közvetlenül a kereskedelemügyi miniszternek van alárendelve és hatásköre kiterjed:

1. a m. kir. államépítészeti hivatalok személynzeti- és fegyelmi ügyeire és belső ügykezelésük felügyeletére;
2. az állami közutak építésének, fentartásának és kezelésének felügyeletére és ellenőrzésére; (állami építkezéseket engedélyez 10.000 koronáig, sőt egyes munkanemeket még sokkal nagyobb összeg erejéig is.)
- 3., a társminiszteriumok építkezéseire,
- 4., a törvényhatósági utakra és egyéb ügyekre.

Ha tekintetbe vétetik, hogy a VI-ik közuti kerülethez, melyhez Aradvármegye is tartozik, még más kilenc vármegye van beosztva, úgy nyilvánvaló, hogy a szóban levő állás épen nem titkos és még kevésbé sinecúra, mert sokkal több teendővel van elhalmozva, sem hogy részére foglalkozást koldulni kellene.

Hogy Aradon e hivatalt illetve annak viselőjét nem igen ismerik, annak oka, — azonkívül, hogy a kerület székhelye Debrecenben van — még abban keresendő, hogy e kerület élén álló műszaki tanácsos, ki Aradon minden évben legalább kétszer megfordul és minden alkalommal napokig tartózkodik, teendőit mindig visszavonultan, csendben és minden feltűnés nélkül szokta végezni.

Nem ismerem a kereskedelemügyi Miniszter urnak Arad. sz. kir. városhoz intézett és a jelzett birlapi cikkben szóvá tett leiratát, annyit azonban határozottan állíthatok, hogy ezen leirat nem a közuti kerületi kir. felügyelő foglalkoztatása, hanem minden kétséget kizárólag tisztán és egyedül a közügy érdekében intéztetett Arad szab. kir. város közönségehez. Az ország legnagyobb részében ugyanis az a szokás, (és pedig igen helyes szokás,) hogy ugy a vármegyék, mint a városi törvényhatóságok nagyobb közmunkáik, középítkezések felülvizsgálására az illető közuti kerület élén álló műszaki tanácsost szokták felkérni, igénybe venni, ki mint-hogy az állami építkezések felülvizsgálását hivatalból teljesíti, az ily működésre egyenesen predestinálva is van.

Igy csak nemrégiben felülvizsgálta *Pünkösdi Ferenc* műszaki tanácsos Aradvármegye aradi közközházának nagyobb szabásu kibővítési és átalakítási munkálatait, legközelebb felülvizsgálni fogja a vármegyei székházak építkezéseit és egy nagyobb megyei utépítést. De Arad városnál sem ismeretlen nevezett műszaki tanácsos, mert bár a város részére építkezési felülvizsgálatot nem teljesített, de csak a múlt év őszén volt kiküldve Arad sz. kir. város műszaki szolgálatának megvizsgálására, mely megbízatását, — mint minden működését — a legnagyobb csendben szerényen és feltűnés nélkül teljesítette.

Arad városnál igen nagy építkezések szoktak előfordulni és úgy vélem, hogy az említett miniszteri rendeletnek célja első sorban az lehet: megadni a városnak a módot arra hogy a nagyobb városi középítkezések egy arra, hivatott és a közmunkák végrehajtásán és érdekében teliesen kívül álló szakferfiu által első sorban a közügy, de a városi intéző körök érdekében is felülbíráltathassanak; felülvizgáltathassanak.

Ezek után maradtam tekintetes Szerkesztő urnak.

igaz tisztelője

Keller Izsó.

MULATSÁGOK.

Népünnepek a ligetben.

— A kereskedők körének mulatsága. —

A szép tavasz önként kínálja örömeit. Százados fák lombja alatt futkosni ide s tova, sutogni s kacagni vagy keringeni a cigány mámorban ringató nótáin, vajjon kíván-e egyebet a fiatal kedély. Ilyen tavaszi élvezetből vette ki bőséges részét tegnap az aradi ifjuság. Az *Aradi kereskedők köre* tartotta juniálisát, mely kicsalta az aradi mulatni vágyó közönséget mind, rang- és foglalkozás különbség nélkül.

Annyi volt ott a látni és élvezni való, hogy a mulatók ki sem fogtak a jökedvből. Két zenekar is szolgáltatott melódiákat, s ha hozzátesszük, hogy mindenféle mulatságos látványosságon kívül (Barnum sátor) stb. a legszébb hölgyek kínálták kedves mosoly kíséretében portékáikat, érthetővé tesszük, hogy a kereskedők ünnepe jelentékeny anyagi és erkölcsi sikerrel zárta le mérlegét. Az ünnepély nivóját nevelte *Urban Iván* főispán látogatása, ki teljes két órát töltött a mulatók között, s többször fejezte ki megelégedését a sikerült mulatság fölött.

Mi sem természetesebb, hogy egész konfetti fellegek borították el a ligetet s rövid néhány perc alatt a zöld pázsitot színes szőnyeg vonta be.

Az elárusító pavillonokban a következő hölgyek fáradoztak: Schiffer nővérek, Basch Istványa, Walder Helén, Glück Margit, Wollmann nővérek, Fritz Juliska, Székely Anna, Herrling Vilma, Pichler Paula, Krausz Sarolta, Losoncy Mariska, Lux Emma, Simon Juliska, Keppich Zsigáné, Krausz Samuné, Glück Ignátné, Guld Emilné, Ruzsonyi Endréné, Weinberger Jánosné, Donáth Simonné, Guttmann Henrikné, Berger Albertné, Morgensternné.

Volt ezenkívül gyermek szépség-verseny is, melynek győztese *Iritz Malvin* és *Koszilkov Gabriella*. A zsüri elnöke *Tedeschi Viktor* volt, aki különben lelke volt a mulatságnak.

Este a *Gyurkovits* András bandájára táncra perdült a fiatalok s világos reggelig táncolt.

Asszonyok: Basch Jánosné, Bellák Mórné, Bauman Jánosné, Berger Albertné, Daimel Lajosné, Donáth Simonné, Fritz Józsefné, Fischer Mórné, Geller Izidorné, Glück Ignácné, Guttmann Henrikné, Guttmann Samuné, Guld Emilné, Herbstein Cecília, Haveticsné, Kalmar Nándorné, Keppich Zsigmondné, Kohn Adolfné, Krausz Samuné, Kovacs F. Lajosné, Kellner Hermáné, Kopetkó Károlyné, Ladányi Lászlóné, Losoncy Lajosné, öz. Lux Hugóné, Lux Ubaldné, Meer Arminné, Pollák Józsefné, Pulicer Armádné, Rothstein Mórné, Ruzsonyi Endréné, Schiffer Mátyásné, Schwarz Samuné, öz. Simon Károlyné, Stern Sándorné, Sugár Józsefné, Steinitzer N.-né, Schenk Sománé, Szücs F. Vilmosné, Ungar Arminné, Walder Simonné, Weinberger Ferencné, Weisz Jánosné, Weinberger Jánosné, Wollmann Józsefné stb.

Leányok: Basch Istványa, Doka Boriska, Fritz Juliska, Glück Margit, Guttmann Ella, Grosz nőv., Havetics nőv., Herling Vilma, Hrabovszky Teréz, Krausz Sarolta, Kohn Irén, Keppich Juliska, Losoncy Mariska, Lux Emma, Löwy Teréz, Pichler nőv., Perl Terka, Pollák Hajnalka, Pollák Margit, Pulicer nőv. (Makó), Schiffer nőv., Schenk Jolán, Simon Etelka, Steinitzer Elza, Székely Anna, Schwarz Blanka, Szinberger Juliska, Walder Helén, Wollmann nőv. stb. stb.

(=) **A fillér asztaltársaság népnepélye.** A második kerületi jótékony fillérasztaltársaság tegnap a csálai nagyerdőben sikerült népnepélyt rendezett. Az asztaltársaság délelőtt 9 órakor díszes fölvonulást rendezett a Fácánutcai vendéglőhelyiségből. Délben a nagyerdőben ebéd volt, melyben *Müller Károly* felköszöntötte az asztaltársaságot. Ezután tánc következett, melyben nagyon sokan vettek részt. Az első négyest több mint 200 pár táncolta. A mulatságon jelen voltak:

Asszonyok: Stefán Jánosné, öz. Mariánovics Jánosné, Janka Péterné, Kleiken Józsefné, öz. Knapp Károlyné, Hajdu Béláné, Gid Józsefné, Véber Péterné, Gregori Edéné, Papp Ferencné, Perveiler Lőrincné, öz. Andrásné, Tóth Istvánné, Gottermayerné, Cakó Lajosné, Szepesiné, Martini Károlyné.

Leányok: Nider Eözsébet, Luffert Katica, Janka Ottilla, Szablócy Erzsébet, Stefán nővérek, Hoffer Angela, Szikula Mariska, Felföldi Rózsika, Bogdán Emilia, Gödönyi Irén, Argyelán Juliska, Blazsik Terike, Marinka Mariska, Bayer Róza, Cseke Erzsike, Freizinger Eva, Szelinger Erzsike, Veszprémi Ilonka, Bergesz nővérek, Zahatnik nővérek, Andrási Róza, Franc Laura, Szabó nővérek, Papp Annuska, Bogárszki Szidónia, Gattermayer Gizella, Ambrus Rozika, Mariánovits Stefánia, Cseke Mariska, Brunner Franciska, Oszterman nőv., Walkersdorfer Mariska, Almási Erzsike, Kocsis Mariska, Szilágyi Mariska, Pogonyi Mariska, Schmidt Emilia, Szepesy nőv., Ratkay Giza, Pirofszky Giza, Markovics Mileva, Koronell Franciska, Lazareszku Irma, Stéger Ilonka, Krizeán Mariska, Institoris Ilonka, Brukman Katica, Schmidt Mariska, Earkas Mariska, Horje Ilonka, Merkovits Mariska, Weber Juliska, Krebsz Mariska, Szabó Mariska, Weber Juliska, Ullmann Mariska, Strifler Milka.

(=) **A nyomdászok táncmulatsága** rendezőt felkéri az elnökség, hogy fontos ügyek megbeszélése végett e hó 11-én este 7 órakor a könyvnyomdászok szakegyületének helyiségében (Magyar-utca 21-ik sz. a.) teljes számban meglenni sziveskedjenek

(=) **Az aradi kőmíves segéd-munkások önképző szakegyesülete** június hó 30-án a csálai nagyerdőben a saját könyvtár alapja javára tartandó zártkörű júnialist rendez. Belépti díj: családjegy 1 korona 40 fillér, személyjegy 80 fillér. Tánc kezdete délután 2 órakor. Kivonulás reggel 7 órakor az egyleti helyiségből.

Ostromállapot Resicán.

(Katonaság kirendelése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 10.

A resicai sztrájkbizottság a minap egy 40 tagu küldöttséget menesztett Budapestre, hogy ott tárgyaljon a bánya igazgatóságával. A küldöttség azonban meglehetősen rideg fogadtatásra talált s kérelmeivel kereken elutasított.

Ez a 40 tagu küldöttség ma érkezett haza Resicára. Mikor utuk eredménytelenségéről beszámoltak s elmondták, hogy Weith Béla igazgató nem is akar velök tárgyalni, a sztrájkolók óriási elkeseredés vett erőt. A sztrájkolók tömegekbe verődve vonultak végig az utcákon s oly fenyegető magatartást tanúsítottak, hogy *Gärtner* Zoltán főszolgabíró a temesmegyei alispáni hivatalhoz fordult *katonai segítségért*.

Délelőtt az összes sztrájkolók a Józsa-letbe vonultak. Az asszonyok, akik szintén kivesszik a részüket a sztrájkmozgalomból a főtérre vonultak, oldalukon *kövekkel megrakott táskákat* cipelve.

A főtéren a főtisztartó lakása előtt csoportosultak és szidták, mert néhány igazgató elhitette velök, hogy a főtisztartó megtiltotta a resicai kereskedőknek, hogy a sztrájkolónak hitelbe adjanak. Ez természetesen nem igaz, de az asszonysereg oly hangos és heves lett, hogy a csendőrségnek kellett közbelépnie.

A csendőrök azután kiszorították őket a főtérről s elzárták az utakat. A zavar oly általános lett, hogy a sztrájkbizottság kénytelen volt lemondani. *Gärtner* főszolgabíró távirati megkeresésére *Kapdebó* alispán kieszközölte, hogy a Temesvárott állomásozó 29 gyalogezred két százada kirendeltetett Resicára. A katonák a délután folyamán érkeztek a városba s végigjárták az utcákat, mire a sztrájkolók lecsendesedve, szétesztek. A katonákat az állami iskolákba szállásolták el.

Miért nyugdíjazták

D'Orsay grófot?

(Hivatalos nyilatkozat a delegációban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 10.

A hadügyi költségvetés részletes tárgyalásánál érdekes kijelentést tett *Jekelfalussy* altábornagy, a ki a Krieghammer közös hadügyminisztert helyettesítette a delegáció mai ülésén.

Emlékezetes még, hogy *d'Orsay* gróf mezőhegyesi méneskari parancsnok nyugdíjaztatván, *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter által meghívott a földmivelésügyi miniszteriumba miniszteri tanácsosi ranggal, hogy itt érvényesítse az okszerű lötenyésztés körül szerzett tapasztalait.

Ez a hirtelen történt nyugdíjaztatás annak idején óriási feltűnést keltett, de minthogy biztosat senki sem tudott, mindenféle kommentárral kezdték *d'Orsay* gróf lemondását kísérni.

Legerősebben és leghatározottabban azonban az a verzió tartotta magát, mely szerint *d'Orsay* grófnak nem tetszett, hogy a *ménescsár* a közös hadseregnek van alárendelve. *D'Orsay* gróf ugyanis a honvédelmi miniszter hatáskörében szerette volna tudni a ménescsárt s minthogy ebbeli reménykedése illúzióknak bizonyult, kérte nyugdíjaztatását.

Ezt a véleményt most hivatalosan megerősíti *Jekelfalussy* altábornagynak a delegáció mai ülésén tett nyilatkozata. Az ügy interpelláció alakjában volt fölvetve. *Jekelfalussy* az interpellációra adott válaszában azt mondja, hogy gróf *d'Orsay* ezredes mezőhegyesi ménescsárparancsnok, meghívott a földmivelésügyi mi-

niszter anketjére, hol a szóban forgó kérdéssel elmondta szakvéleményét. Az anket befejeztével *bizalmas beszélgetés* közben *d'Orsay* kijelentette, hogy *nem szolgál szívesen a közös hadseregnél*. A hadvezetőség erre, hogy alkalmat adjon az ezredesnek ott hagyni azt a szolgálatot, melyben nem vesz szívesen részt, lehetővé tette nyugdíjaztatását. A magyar kormány egyébként gondoskodott, hogy a nyugdíjazott ezredes kiváló szakismereteit a lötenyésztés körében tovább is érvényesíthesse. A választ tudomásul vették.

Az ülés további folyamán beszélt *Apponyi*, *Horánszky*, kik megszavazták a költségvetést. *Rakovszky* szavá téve a hadseregnél divó párbajkényszert, főlemlíté a *Tacoli* és *Ledohovszki* márkik esetét, s határozati javaslatot nyújt be, melyben a katonai becsületbeli eljárás odamódosítását követeli, hogy a párbaj kérdésével a katonatisztek ne juthassanak ellentétbe vallásos érzelmeikkel. Ezt a határozati javaslatot aláírták még gróf *Zichy* János, *Ugron* Gábor és *Holló* Lajos.

Holló indítványát, hogy statisztikailag mutassák ki a magyar tisztek névsorát, elfogadták.

TANÜGY.

(—) **Aradi tanítónőjelöltek vizsgája.** Az aradi magántanítónőképző tizenöt növendéke tette le szép sikerrel a képesítő vizsgát a temesvári józsefvárosi „Miasszonyunk“ zárdájában. A következő jelöltek kapták meg a képesítő oklevelet: *Bartel* Giza, *Bott* Ilonka, *Burián* Kriszta, *Edvi-Illes* Margit, *Farkas* Klótild, *Grumáz* Mariska, *Kilényi* Margit, *Kiss* Margit, *László* Margit, *Mikitta* Emilia, *Millig* Gizi, *Mohaupt* Erzsike, *Molitoris* Mariska, *Róth* Aranka, *Fehér* Margit.

A burok elutazása.

(Népgyűlés a burok érdekében.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 10.

De Wett és *Valentin* dr., a burok küldöttei ma hagyták el a magyar fővárost, a hol mindenütt a szimpátia elragadó jeleire találtak. Elutazásuk valóságos ünnepek közt ment végbe. Délután hat órakor utaztak el a nyugati pályaudvarról, ahol bucsuzásra megjelentek *Hahóthy* Sándor, *Szalay* Károly dr., *Vándory* tanár, *Pap* Károly ev. ref. lelkész, az egyetemi kör küldöttsége. Ezekre menő tömeg várta a pályaudvarnál a burok megérkezését, kiket zajos éljenzéssel fogadtak. *De Wett* és *Valentin* szíves szavakkal bucsuztak el az őket kikisért magyar uraktól és azon örömlőknek adtak kifejezést, hogy megismerhették a magyar fővárost. Délután hat órakor elutaztak a *Berlinbe* menő exprezsvonaton.

Tegnap a *Tattersaalban* rendkívül látogatott népgyűlést tartottak, melyen vagy 10.000 ember vett részt. A *Ganz-gyári* dalkör elénekelte a himnuszt, utána *Hahóthy* Sándor felkérte *De Wettet*, hogy tartsa meg szónoklatát. *De Wett* nyugodtan és kimérten beszélt, s minduntalan sűrű éljenzés szakította félbe. Azután *Szalay* Károly, majd *Tahy* Endre tolmácsolták a magyaroknak a burok iránt érzett rokonszenvét. Utánuk *Valentin* bur parancsnok a háborúról mondott részleteket.

Rostkovic Arthur ezután egy határozati javaslatot olvasott fel, melyet óriási éljenzés mellett elfogadott a gyűlés. Ez a határozati javaslat a háboru megszüntetését követeli.

Azután elhatározták, hogy *Krüger* elnököt a következő sürgönyben üdvözlük:

„*Krüger* Pál Hága.

A magyar nemzet székesfővárosának polgársága nevében meghívtuk a vitéz bur nép képviselőit. Együtt érzünk velük, egy nép, mely

szintén századokon át küzdött létele és boldogságáért, mi is felháborodással utasítjuk vissza a nép- és háboru jog megsértését s a háboru dühögése fájdalommal tölti el lelkünket. Azért fordulunk a kontinens nemzeteihez, hogy egy választott bíróság bizassék meg az igazság kiderítésével s ezáltal a háboru mielőbb szüntettesék be. Fogadja a szabad magyar nemzet székesfőváros lakóinak szives üdvözlését.

Hahóthy zárszavával be is fejeződött most már a gyűlés. A nép rendben eloszlott, a burok pedig kocsiába ültek és a Stefánia-utra hajtottak, ahol folytonos ovációkban volt részük.

Nagy szerencsétlenség egy templom fölszentelésénél.

(Három ember halála.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 10.

Megrendítő szerencsétlenségről értesítenek bennünket *Kápolnásról*. Ezelőtt két évvel történt, hogy Kápolnás község lakosai leégtek és akkor leégett a templom is. *Danc Antal* plébános ügybuzgósága folytán megindították a gyűjtést a templom és a torony helyreállítására, melynek az lett az eredménye, hogy ez évben kora tavasszal hozzáláttak az építkezéshez.

A templomot már az elmúlt pünkösdre rendbe hozták és fölszentelték, csak a torony tetőzete és a keresztföltevése volt még hátra, a minnek a befejezését e hó 8-ára tüzték ki.

Tegnapelőtt délután csakugyan elkészült minden. A keresztföltevés ünnepélyére összecsdült a falu apraja-nagyja. A keresztet föl is huzták s mikor ez megtörtént, a vállalkozó építőmester: *Bodó Mihály*, valamint *Nesztor István* és *Cihát Balázs* ács munkások, továbbá *Hanga Ferenc* és *Sipos István* kőművesek egy a torony ablakából kinyuló gerendára rakott deszkaállványra léptek, hogy ott üritsenek poharat a plébánosra és az előljáróságra, a mint ez már ilyen alkalmakkor szokás.

Alig hangzott el az első pohárköszöntő, a melyet *Bodó Mihály* építőmester mondott, a mikor a toronyablakhoz erősített gyöngge gerenda letörtött és az állványon álló öt ember lezuhant a földre. Huszonnégy méter magasból zuhantak le és pedig oly szerencsétlenül, hogy *Bodó* és *Hanga* szörnyen haltak, a többi három pedig a halállal vívódik.

A közönség köréből is többen megsérültek a lehullott állvány részekről. *Bacsó Antal* harangozó fiára pedig az egyik munkás ráesett és agyon nyomta. A szerencsétlenséget maga a vállalkozó és a vele volt munkások idézték elő, kik az állvány összeállításánál könnyelműen jártak el.

HIREK.

Vendéglősök a főispánnál.

— Az orfeum-előadások érdekében. —

Arad, június 10.

Az aradi vendéglősök, kiktől a tanács szombati ülésén megtagadta az orfeum-előadások rendezésére kért engedélyt, ma felkeresték *Urbán Iván* főispánt, hogy méltánylást érdemlő ügyüknek őt megnyerjék. Arra kérték a főispánt, hogy járjon közbe kérelmük kedvező elintézése érdekében.

Kass Béla vendéglős volt a küldöttség szónoka, aki a vendéglősök kérelmének előterjesztésénél felhozta azt, hogy bár a város kötelező ígéretet tett arra, hogy a színidény alatt énekes-társulatoknak játszási engedélyt nem ad, mégis ezen ígéretet — bárha az szabályrende-

letileg konfirmálva is van — nem lehet olyképp magyarázni, hogy az énekes társulatok a hat hétre terjedő szünet alatt se működhessenek, mert ez az időköz már csakugyan nem számítható a színidénybe. Feltárta a küldöttség szónoka azt a nehéz helyzetet, melynek sulyát az aradi vendéglősök ez idő szerint ugyancsak érzik s ilyen körülmények között első sorban a város adminisztrációjának volna kötelessége az aradi vendéglősöknek, Arad ezen számot tevő polgárainak nehéz sorsán segíteni.

Urbán Iván főispán a küldöttséget, mely *Nagy Lajos*, *Kass Béla*, *Huzó István* és *Garai Sándor* tagokból állott, az ő ismert szívélyes előzékenységgel fogadta és megígérte, hogy méltányolva a kérelmükben kifejtett okokat, amennyire tőle telik, szívesen hozzájárul ahhoz, hogy az aradi vendéglősök méltányos kérelme kedvező elintéztést nyerjen.

Midőn a küldöttség tisztelgéséről és *Urbán Iván* főispán válaszáról közölt ezen tudósítást megírjuk, nem mulaszthatjuk el a magunk részéről is ismételt rövid kommentárt fűzni a tanácsnak következetes, de indokolatlan határozatához. A közönségnek feltétlenül joga van azt követelni, hogy ama hat hét alatt, mely különben is a holt-szezon kellő közepére esik, szórakozását a város intéző körei legalább is ne akadályozzák. Mert eltekintve attól a jogos alaptól, amelyen a vendéglősök kérelme áll, a nagy közönségnek érdeke mégis csak több, mint egy színigazgatóé, legyen az bárki is, sőt több a tanácsnak minden következetességénél is.

Az pedig nagyon szomorú volna, ha magát a színügyet kellene féltetni néhány vándor népekektől.

Képviselőválasztás a városligetben.

— Felhő Rózi megválasztása. —

Arad, június 10.

Közeledünk az általános választásokhoz, melyek hivatalosan ország-világnak megmutatni, hogy miféle fán termett a „tisza” választás. Egy kis próbát tartattak meg ebből vasárnap délután a városligetben a kereskedő ifjak népünnepén. Az az egy bizonyos, hogy sem korteskedés, sem kapacitálás, etetés, itatás nem befolyásolta a szabad választást.

A kuriozum második része pedig az volt, hogy képviselőjelöltek nem voltak és így programbeszéddek sem hangzottak el és nem is ígért senki, hogy megválasztása esetén vashid lesz a Maroson, hogy királyi táblát kapunk, hogy leszállítják majd a pótdót, vagy hogy szabad lesz majd az orfeumoknak itt tanyát ütni.

Idealis tiszta választás volt tehát tegnap a ligetben. Minden egyes belépő a jegye mellé a következő szavazólapot kapta.

Szavazó-lap.

Ha Aradon nőt lehetne képviselővé választani, kire adná szavazatát?

Ezen szelvény kitöltve, a ligetben elhelyezett gyűjtőszekrénybe dobandó.

A kérdés ugyan fogas volt. A szavazólapok összeolvasása sok derűtséget okozott.

Voltak olyan szavazók, kik képviselőül az anyósukat választották meg — egyik *plane*, *Rakovszky* példáját követve, az osztrák *Reichsrath*ba küldte az anyósát azzal az indokolással, hogy az messzebb van, és hogy ott alaposan elagyabugyalják a képviselőket.

A legtöbb szavazatot, 106-ot, *Felhő Rózi* kapta, kinek népszerűsége itt is fényesen megnyilatkozott. Utána legtöbb szavazat (90), egy aradi szőke kisaszszonynak jutott.

A választás eredménye a ligetben nagy lel-

kesedést aratott, és egy deputáció fel is kereste az új képviselőt. *Felhő Rózi* a mandátumot elvállalta s könnyekig meghatottan köszönte meg a bizalmat és megígérte, hogy a nyári színház előtt felépítteti a vashidat, hogy esős időben belehessen jutni a színházba; és hogy programbeszédjét a színházban legközelebb elfogja énekelti. Pártállását egyelőre nem árulta el — úgy hírlik azonban, — hogy a szabadelvűségnek nem nagy barátja.

— *Lónyay grófné beteg*. Egy bécsi távirat szerint *Lónyay grófné Badenben* súlyos természetű női bajban betegen fekszik. A baj az orvosok véleménye szerint hosszabb ideig eltarthat. *Jenő* főherceg a grófnénak rendelkezésére bocsátotta badeni villáját, a hová a beteget már tegnap el is szállították.

Goldis püspök nyaralása. *Goldis János* aradi gör. kel. román püspök legközelebb *Karlsbad*-ba utazik, ahonnét négy heti tartózkodás után *Nagyváradra* megy, s augusztus közepéig *rontói villájában* marad. A püspököt távollétében *Mangra Vazul* nagyvárad vikárius fogja helyettesíteni, aki már a jövő héten *Aradra* utazik.

— *Fejérvary br. honvédelmi miniszter* — mint őszinte részvétellel értesülünk — nyolc nap óta ismét ágyban fekvő beteg; szerencsére azonban állapota nem szolgáltat aggodalomra okot és alapos a remény, hogy nemsokára ismét teljesen fölépül a népszerű államférfiu. *Fejérvary br.* betegségének oka ez: A miniszter nyolc nap előtt a földalatti vasutat vette igénybe, mert hintójának egyik lova megsántult. Mikor belépett a földalatti villamos kocsi-jába, még nem foglalt helyet, midőn a kocsi erős lökessel elindult. *Fejérvary báró* odavágódott a padhoz és nagy megrázkódtatást szenvedett, melynek következményei kényszerítik őt, hogy az ágyat őrizze.

— *Ferdinánd bolgár fejedelem eljegyzése*. Szófiából táviratozzák, hogy *Ferdinánd bolgár fejedelem eljegyzése Xenia montenegrói hercegnővel, Heléna olasz királyné nővérével* befejezett dolog s közhirre tétele a következő napok valamelyikén várható. Ezzel *Nikita fejedelem* egy régi óhaja teljesült, ki régóta keres konnextiót a Szerbián tul fekvő bolgár fejedelemmel.

— *Az aradi honvédszászlóalj gyászja*. Az aradi honvédtisztikar egyik legképzettebb és legkedveltebb tagjának halálesetéről ad hirt egy egritáviratunk. *Bicera Kálmán* honvédszászados a pünkösdi ünnepnapokra 14 napi szabadságot vett igénybe, hogy Egerben lakó hozzátartozóit meglátogassa. Viruló egészségben indult utnak a derék zászados; tegnap járt le szabadság ideje is ma kellett volna ismét szolgálatra jelentkeznie, helyette azonban egy sürgöny érkezett a honvédszászlóalj parancsnokához, mely a zászados elhunytát jelezte kevés szavakban. A hír lesujtólag hatott a tisztikarra és a legénységre, kik mindannyian szeretettel ragaszkodtak a derék bajtárhoz és a katonai erényekben bővelkedő feljebbvalóhoz, kit typhusbaj ragadott el oly gyorsan és váratlanul szerettei és bajtársai köréből. A végtisztességre a mai napon Egerbe utaztak *Hadfy Imre* őrnagy vezetésével *Wasztics Elemér* zászados, *Salac Iván* főhadnagy és *Lukács Sándor* főhadnagy, kik a zászlóalj koszoruját helyezik el az oly korán elhunyt bajtárs koporsójára.

— *Berán Antal jubileuma*. Az aradi ipartestület elnöke, *Berán Antal* tegnap ünnepelte önálló iparosságának 25-ik évfordulóját. Ez alkalomból nemcsak az iparos, hanem a többi társadalmi osztályokból is az ünnepelt számos barátja és tisztelője gyűlt össze a jubiláns menesgyoroki szőlőjében. A társaság a késő éj-

jeli órákig a legvigabb hangulatban maradt együtt s végehossza nem volt az üdvözlő beszédeknek. Ilyeneket mondtak. *E. Illés László, Reinhart Gyula, Steigerwald Alajos* és sokan mások.

— **Megzavart istentisztelet.** *Kiskirályhegyes* csanád-megyei község templomában a szent mise alatt két ember összeverekedett. Urnapján történt a kinos templomi botrány. A falu közönsége teljesen megtöltötte a templomot és az oltári szentség felmutatása előtt *Tari András* és *Mató Márton* legények között kiütközött a háborúság. A leányok mellett álldogáltak és *Mató Márton* meglökte *Tari Andrást*. A legény félretolta cimboráját.

— Odébb hé!

A másik leány, ki valószínűleg kocsmából ment a templomba s itt is lehetett, hangos szitkozódásra fakadt:

— Te parancsolsz! Te . . .

— Ne papolj!

Szó szót követett, majd „tettlegességre került a sor s ha a templomi közönség széjjei nem választja a verekedőket, talán vér is folyik a templomban. A kinos templomi botrány rendkívüli izgalmat keltett a templomban. A szent misét félbe kellett szakítani, a pap s vele együtt a hívők megbotránkozva hagyták el a templomot. Az esetről jelentést tette a makói járásbírósnak. A szegedi kir. ügyészség a két legény ellen vallás elleni vétség elkövetése miatt tettek folyamatba a bűnvádi eljárást.

— **Az aradi ügyvédi kamara.** közhírré teszi, hogy dr. *Illés László* ügyvéd Nagy-Halmágyról *Körös-bányára* tette át lakhelyét.

— **Mohamedán küldöttség a király előtt.** A boszniai mohamedánok meglehetősen elégedetlenek a helyzetükkel. A télen egy nagy küldöttség járt fenn Budapesten, hogy kieszközölje a magyar kormány támogatását mozgalmukban. Ugyanekkor kihallgatást kértek a királytól, de ez *Kálay* közös pénzügyminiszter kérelmére megtagadtatott. Mint egy mai táviratunk jelenti, a bosnyák mohamedán küldöttség ma mégis kihallgatást nyert a királytól, aki megígérte nekik, hogy ügyüket pontosan megvizsgálhatja.

— **Baleset az Andrássy-uton.** Ma este 7 órakor hosszú sorban robogtak be a budapesti gyorsvonattal érkezettek kocsijai a városba. Az egyik fiakkereken egy fiatal pár ült. A kocsis lovai az Andrássy-uton a Központi szálloda előtt a szembejövő lovasutól megijedve ágaszkodni kezdtek és majd felfordították a kocsit. A benne ülő fiatal asszony megrémülve ki akart ugrani a kocsiból, de ruhájában megakadva kizuhant és az aszfalton elterült. A járókelők rögtön segítségére siettek a balul járt urnőnek, ki férje karján *Wechsler József* üzletébe ment. Szerencsére az ijedségen kívül egyéb baj nem esett — és néhány perc múlva ugyanazon kocsin haza hajtatott szüleihez.

— **Az erlangeni hagyaték.** A *Frankfurter Zeitung* megcáfolta azt a hírt, hogy a bajorországi *Erlangenben* egy *Tauber Lajos* nevű magyar földbirtokos harmincezer márkát hagyott *Heine* szobrára. A Fővárosi Tutósító, amely a hírt először közölte, most azt jelenti, hogy *Tauber* nem bajorországi, hanem a rajnamenti *Erlangenben* halt meg s így a német lap cáfolata tévedés. A szobor ügyét a rajnamenti *Erlangen* város tanácsa június 19-iki ülésén fogja tárgyalni. Néhányan ellenzik ugyan a tanács tagjai közül, hogy a szobor fölállítására a város engedelmet adjon, de az ifju Németország hívei határozottan állást foglalnak a szobor fölállítása mellett. *Dahn Félixet*, a berlini Götthe-Egyesület elnökét, továbbá néhány író és politikust nyilatkozatra kérték ebben az ügyben, de legtöbben kitértek a válasz elől. *Nordau Miksa* a szobor fölállítása mellett nyilatkozott,

bár *Heine* szerinte gyakran megsértette a német nemzet önértetét, de költő volt, a ki a költői szabadsággal élt, amikor kigunyolta nemzetete hibáit.

— **Eljegyzés.** *Bárbu Péter* aradi fodrász eljegyezte *Bátor Miklós* nyugalmazott vasutas leányát, *Ilonka* kisasszonyt.

Boros Lajos Aradról eljegyezte *Koritsoneer* *Lina* kisasszonyt Budapesten.

Schönmann *Ida* kisasszony, a bécsi „Journal für Leder-industrie“ című szaklap szerkesztőjének leánya vasárnap jegyet váltott *Finger* *Alajos* merán-pilzeni likőr-gyárossal.

— **A váci fegyház égése.** Hirt adtunk mult számunkban arról a tüzről, mely a váci fegyház déli oldalát elhamvasztotta. Ujabb értesülésünk szerint 13.000 kész kosár égett el. Azt a szerencsétlenül járt tüzoltót, aki egy létra tejjéről lebukva, szörnyet halt, *Tokody* *Lajosnak* hívják. Az oltásnál, mint megirtuk, a fegyverek segédkeztek, de nem lehetett őket sokáig használni, mert észre vették, hogy sokan közülök a zajt és zavart szökésre akarták felhasználni. A tüz okát illetőleg annyit sikerült konstatálni, hogy szándékos gyújtogatásból támadt s a vizsgálat ki is fogja deríteni az illető kiletét, aki a veszedelmet okozta. Érdekes épület a váci fegyház, az országban a legnagyobb s a legkitünőbb vezetés alatt áll. Vácon egyszerűen „Konvik“-nak hívják s nóta is szól róla, ily formán:

„A kis-vóci konvik
Ki van pingova,
Oda van a babikóm
Elzórva,
Ne sirj babikóm
Olyan keservesen,
Majd megsegít
A kis-vóci isten.“

— **A kereskedelmi iskola játéktere.** Az aradi felső kereskedelmi iskola igazgatósága játékteret kért a várostól tanuló ifjusága számára a *Maros-parton*. A város parti-bizottsága mai ülésén hozott határozatában azt javasolja, hogy a regattisták játszó-terétől kezdődőleg az igazságügyi palota színvonaláig jelöljenek ki játékteret a kereskedelmi iskola növendékeinek.

Ismét a leánykiházásító egyletek. A *gyomai-endrődi* kiházásító egylet, valamint a *vészti* kölcsönös kiházásítási társulat működését a belügyminiszter felfüggesztette és az egyleti vagyion megállapíthatása, valamint az előfordult szabálytalanságok felderítése céljából részletes vizsgálat tartását rendelte el, mert a miniszterium kebeléből ezen egyletek ügy- és pénzkezelésének megvizsgálására kiküldött bizottság tapasztalata szerint ezen egyletek az alapszabályaikban meghatározott eljárást, illetőleg hatáskörüket meg nem tartották és mert ily módon való tovább működésük az egyleti tagok vagyoni érdekeit veszélyeztetik.

— **Az irredentisták.** A „Figaro“ római tudósítója jelenti, hogy ama képviselők és szenátorok kocsijába, a kik a *Kvirinálba* mentek a királyt üdvözölni, midőn az osztrák-magyar nagykövetség előtt elhajtattak, vörös cédulákat dobtak eme fülirással: „Az olaszul érző *Trieszt* mindig Olaszországra gondol és ellentáll.“ Egy *Trieszt* melletti kis faluból a következő levélke érkezett a napokban a *Kvirinálba*:

Jolanda Margherita hercegnő
királyi fenségének

Róma, kir. palota.

Én is ugyanazon a napon és csaknem ugyanabban az órában jöttem a világra, mint te. Szüleim, a kik szeretik *Itáliát* és a *savojai* házat, *Jolanda Margherita* nevet adtak nekem. Fogadd szívből jövő üdvözetemet és legalázatosabb hódolatomat. Minthogy még nem tudok írni, ezzel atyámat, *Florián Luigi* kiskereskedőt bízom meg.

Florián Jolanda.

Ez alkalomból megemlítjük, hogy *Rómában* azon a napon, vagyis június 1-én, midőn

Jolanda hercegnő született, 28 gyermek jött a világra, a kik a királynétől teljes ruhafelszerelést kaptak. A királyné ugyanis 100 gyermek részére gondoskodott ruhafölszerelésről és a többi 72 készletet *Nápolyba* küldték, a hol június 1-én 114 gyermek született. A nápolyi községtanács eme gyermekek mindegyikének szüleit 100 lírás takarékkönyvvel lepte meg. Különös, hogy *Nápolyban*, a hol az átlagos születések száma naponként 60, június 1-én 114 gyermek született. Mindenesetre szép rekord!

— **Halálozás.** *Szekula* *Hugó* Ós-Budavár volt igazgatója — mint a fővárosból írják — tegnap *Budakeszin*, a hova néhány nap előtt már haldokolva vitték hosszas szenvedés után meghalt. *Szekula* már évek óta betegeskedett, sorba járta a gyógyhelyeket, de nagy betegsége sehol sem lelt gyógyulást. — Neje, több gyermeke és nagy szamu rokonság gyászolja.

Fekete *János* tekintélyes pécskai polgár, *Arad* megye törvényhatósági bizottságának tagja, *M.-Pécska* községnek több éven keresztül volt bírója, ma 88 éves korában meghalt. *Boros* *János* pécskai birtokos és *Deák* *Lajos* majláthfalvi jegyző apósukat gyászolják az elhunytban, kinek temetése holnap lesz *M.-Pécskán*.

— **Agyonütött szerelmes.** Véres szerelmi dráma játszódott le a minap *Radván*. *Bortis* *Pável* ottani gazda szerelmi viszonyt folytatott *Farkó* *Kálmán* feleségével, akivel rendszeresen akkor szokott találkozni, ha a férj elutazott. — Most is távol volt s *Bortis* meglátogatta szeretőjét. Egyszer csak kopogás hallatszott az ablakon. *Brád* *Maxim* volt, a *Farkó* veje. Valamit jött kérdezni az anyósától. *Farkóné* a padlásra küldte *Bertist*, de ez alighogy a létrához ért, megbotlott a sötétben. *Brádu* azt hitte, hogy tolvaj jár a kamrában, s odasielt. Amint *Bartis* megpillantotta szeretője vejét, fejszét ragadva, *Brádu* felé sujtott, de ez fegyverével elhárította a csapást, elkapja most a fegyvert, addig ütötte meg támadóját, míg ez holtan összerogyott. A nyomozás során kiderült, hogy *Brádu* önvédelemből használta a fegyvert, mire szabadon bocsátották. A bíróság már meg is szüntette ellene az eljárást. *Farkó* pedig válpört indított hűtlen neje ellen.

— **Égő állványok.** Tegnap délután nagy veszedelem fenyegette a budapesti eskütéri hid építését. A pesti oldalon kigyuladtak az állványok, s a száraz gerendák csakhamar nagy lánggal kezdtek égni. A 489. számú rendőr észrevéve a veszedelmet, a IX. ker. tűzörséget hívta segítségül, amely gyorsan kivonult. Amire kiért, az állvány egyik része lángokban állott, s a partról nagy közönség nézte a nappali tüzi-játékot. A tüzoltók és az építő munkások félórai munka után elfojtották az eskütéri hid építésének a veszedelmét. A kár 400 korona. A tüz egy munkás vigyázatlanságából eredt, aki égő szivarját a kiszáradt gerendák közé dobta, a mitől azután az lángot fogott.

— **A megszökött szerelmes-pár.** *Hock* *Zoltánt* és *Fischer* *Mariskát*, az *Aradról* megszökött szerelmes párt megtalálták ma *Ujvidéken*. Az *ujvidéki* rendőrkapitányság ma táviratot küldött az *aradi* rendőrségnek, melyben értesíti, hogy a szerelmes pár *Ujvidéken* tartózkodik, kérdezi továbbá, hogy mivel vannak terhelve, s hogy letartóztassák-e őket. Az *aradi* kapitányi hivatal ma értesítette az *ujvidéki* rendőrséget, hogy csak mint eltűnteket köröztette *Hock* *Zoltánt* és kedvesét, de semmi büntetendő cselekménnyel vádolva nincsenek.

— **Lezuhant gyermek.** Az *uj honvédhuszár* laktanya építésénél ma reggel 8 órakor szerencsétlenség történt. Az építő falnak támasztott létrán gyermekek adogatták fel a téglát a dolgozó kőmiveseknek. Egy *Kling* *Ádám* nevű 14 éves fiuval helyet akart cserélni a létrán *Kamarás* *István* nevű pajtása, *Kling* azonban nem akart helyéről felkelni *Kamarás* erre úgy meglökte a létrán ülő *Klinget*, hogy az fejével előre bukott le hat méternyi magasból a földre. A szerencsétlen fiu súlyos sérüléseket szenvedett fején, mellén és karjain. *Kovács* *Antal*

rendőrhadnagy a kórházba szállította be az eszméletlen állapotba esett fiút.

— A hadnagy tragédiája. A karánsebesi vas-uti állomáson a napokban megindítóan tragikus eset történt. A vonat indulása előtt pár perccel az egyik I. osztályu kocsiból egy bájos szőke leányfej hajlott ki. Egy délceg ifju hadnagy lépett hozzá s néma szemrehányással szemében, fogott vele kezett.

— Isten veled én édes angyalom! Viszontlátásra a másvilágon . . .

Aztán a vonat megindult s a leány sirva dőlt a kocsi párnákra. Kísérője alig tudta megvigasztalni. A fiatal hadnagy pedig egy darabig utána nézett a vonatnak, aztán bement a váróterembe és szíven lötte magát. Szörnyet halt. Polettini Richardnak hívták s a 43-ik gyalogezredben szolgált. Régi történet az egész. A fiatalok szerették egymást, de a leány szülei nem egyeztek bele a házasságba s egy idősebb nővel elküldték a leányukat Orsovára a rokonaikhoz, feledni . . . Akkor még nem sejtették a tragédiát. Vajon a szép szőke kis leány el fogja-e feledni azt a szegény szerelmes fiút, a ki annyira szerette őt, hogy inkább golyót röpített abba a bolondos fájó szívébe, mintsem nélküle éljen? . . .

— **Biró-Breuer Lajos megszökött.** Megtisztult a főváros levegője. Eltűnt egy alak, a ki világeletemben minden volt már, csak becsületes ember nem. **Biró-Breuer Lázár-Lajost**, a hírhedt **Auspitz-Abrányi Mártonnak**, az Amerikába szökött revolver „szerkesztőnek“ hűséges társát a büntető bíróság többrendbeli szabadságvesztéssel sújtotta. Az egyik ítélet már jogerőssé vált, de **Biró-Breuer** nem jelentkezett a fogházban, hogy büntetését megkezdje. A detektívek napok óta keresik már **Biró** urat, de nem találják. Bizonyos, hogy kereket oldott és valószínű, hogy a fogház elől Amerikába szökött. Ott majd ismét együtt operálhat **Auspitz**cal.

— **A dadogó baka.** Még a tavasszal történt, hogy a fősorozáson **Nagy Sándor** vásárhelyi legényt a harmadik korosztályból büntetésül négy évre sorozták be a szegedi 46. gyalogezredhez és soron kívül azonnal mondurba is öltöztették, mert azt találták, hogy az előző két évben a sorozási eljárásnál csak színlelte dadogást, mely miatt már kétszer fel is szabadult a katonai sorból. Pedig **Nagy Sándor** csakugyan nem volt szimuláns, mert dadogós már kisgyermek korától; hanem hiába, kimondták reá a szentenciát, mert tulajdon édesanyja és egy nagybátyja jelentették fel a katonai hivatalban, hogy csak akkor dadog, ha akarja. A négy évre besorozott katona jó ismerősei azonban nem hagyták abban a dolgot s panaszt emeltek a honvédelmi miniszternél és sürgős vizsgálatot kértek a dologban. A honvédelmi miniszter el is rendelte rögtön a vizsgálatot.

— **A kártyák reformálása.** A „Tempo“ írja hogy a francia képviselőház kérvényi bizottsága legközelebb egy tanító kérvényével fog foglalkozni, aki azt ajánlja a törvényhozásnak, hogy reformálja a kártyákat, minthogy még sem járja, hogy republikános országban kártyajáték közben minduntalan királyt és eféle nem köztársasági hangzású nevet kelljen említeni. A bizottság, hir szerint, komolyan meg fogja a dolgot vitatni.

— **Marosba fult cipész-tanonc.** A könnyelmű s felügyelet nélküli szabadfürdésnek tegnap halt a Marosba az idén már a harmadik áldozata. **Holló Ferenc** 14 éves tanonc, aki **Várhol** László cipésznél tanonckodott, néhány pajtásával lement a Marospartra fürödni. Alig lépett be a vízbe, elfogta a görcs és a szerencsétlen gyermek a hullámokban lelte halálát. Az esetet a vízbefult tanonc nagyanyja jelentette be a rendőrségnek, mely megtette intézkedéseit a holttest kifogására.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari fényképész **Templom utca 2. szám.** Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **A nagyérdemű közönséget** tisztelettel értesítjük, hogy **Nádlér Lajos** női divat üzletében a szokásos leltározás kezdetét vevén, a leltározás egész tartama alatt, mint minden év ezen szakában, a tulterhelt raktár cikkei lehetőségig mérsékelt áron árusítatnak.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy **Révész** Nándor könyv- és papirkereskedő urat (**Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.**) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Huszonöt éves jubileum.** Gölsdorf Károly ur által alaptott **Krondorfi** kútvállalat f. hó 12-én ünnepli fenállásának 25-ik évfordulóját, mely alkalmából **Krondorfb**an nagy ünnepély rendeztetik. A természetes **Krondorfi** savanyúvíz fogyasztása a lefolyt 25 év alatt annyira emelkedett, hogy most már évente 4 millió üveggel lesz szétküldve, mely eredmény csakis a víz kitünő minőségének tulajdonítható. A sok ezer egészséges és beteg érdekében a **Krondorfi** kútvállalatnak további fejlődést és virágzást kívánunk.

Küry Klára, mint keresztmama.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, június 10.

Ezt a szerepet tegnap játszotta először a Nép-színház legbájosabb primadonnája.

Raskó Gézanak, a színház népszerű és jeles baritonistájának ugyanis kistia született, s kit hivhatott volna még kedvesebb, bájosabb keresztanyául, mint épen leggyakoribb partnerét, az aranyos Klárit, aki természetesen kész örömmel azonnal elvállalta a megtisztelő hivatalt, s a komaságot.

Csak hogy bibija volt a dolognak. Mikor tartásuk meg a keresztelőt?

Mikor lesz olyan szabad nap, a mikor az öröm szülők és a keresztmama, no meg néhány kollega is szabad lesz? Ez a nap aztán sokáig is váratott magára. Épen két hónapig.

Ifju **Raskó Géza** ur tegnap lett épen két hónapos a keresztelő napján.

És a keresztelő aztán felverte az egész kis **Raskó** tanyát és házat. Minden ifju és agg minden gyermek azt ujjongta:

— A Klári ma keresztmama lesz!

És végre elérkezett a várva-várt pillanat! az aranyos Klári megérkezett.

Bájos volt, mint mindig s mi a legcsodálatosabb volt; egy cseppet sem volt lámpaláza.

Csak egy kissé szeles volt.

A **Küry**-mama, mint tapasztaltabb hölgy kioktatta a **Klár**ikát, hogy a mikor a keresztelés véget ér, akassza a kis **Géza** nyakába a keresztmamai ajándékot: egy kis medaillonos aranyláncot. De a kis keresztmama, mihelyt meglátta a kis babát, kijött a konceptusból és még a végszó alatt hirtelen az ifju **Géza** ur nyakába tette a láncocskát.

— **Nono Klári** — intette őt a mama — de nem jól tudod ma a szerepedet!

— De hogy nem mama, tudom én, majd meglátod a templomban.

— Az erzsébetvárosi templomban, ha már nem lett volna is napsugár, akkor most költözött volna be! — mondotta a **Klári** egyik rajongó hive, a mikor keresztmamai szerepében a templomba belépett.

Majdnem megéjeneztek.

Aztán csakugyan pompásan tudta a szerepét. A plébános kérdéseire olyan precizitással válaszolt, mintha nem is premierje lett volna. Különösen ezt a két szót mondta bátran és hangosan:

— Igen! Nem!

Mikor aztán a keresztelő népseg kijött a templomból, mégis csak megéjeneztek a **Klár**ikát, a ki megkönnyebbülve nevetve mondotta:

— No, csak hogy ez is sikerült!

VAROS ES MEGYE.

Folytatólagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1901. évi június hó 12-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

34. A tanács jelentése **Spitzer** Ignáccal a **Balta-Nika** dűlőbeli 80—600/1100 hold és az **Orevil** dűlőbeli 82—152/1100 hold föld bérbeadása iránt kötött szerződésék jóváhagyása tárgyában. 35. U. sz. **Kelemen** Mátyással a közlegelőbeli 37 számú 5 hold haszonbérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 36. **Faragó** Gyula kérvény a várostól bérelt nagylegelőbeli 54—100/1100 hold és 6—12 számú 365—297/1100 hold föld bérletének meghosszabbítása iránt. 37. **Fericsán** Demeter kérvénye a nagylegelőbeli 153—244/1100 hold föld bérletének meghosszabbítása iránt. 38. Indítvány a most épülő honvéd-huszár laktanya elnevezetése iránt. 39. A nyugdíj bizottság jelentése özv. **Edelmüller** Józsefné nyugdíj iránti kérelme tárgyában. 40. U. a. jelentése **Vlajkovits** Pál pénztári ellenőrnek az iránti kérelme iránt, hogy a napidíjas minőségben eltöltött évei a nyugdíj igényébe beszámíttassanak. Arad, 1901. évi június hó 10. Kiadta: **Institoris** Kálmán, s. k. főjegyző.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az aradi székely asztaltársaság vasárnap délután tartotta a Vadember helyiségében rendkívüli közgyűlését, melyen jelen voltak: **Ambrus Elek**, **Bör Imre**, **Domokos Ignác**, **Csók Lőrinc**, **Fogarasy Gyula**, **Jakabffy István**, **Kovács Ferenc**, **Loj Károly**, **Lázár Péter**, **Moldovány Lajos**, **Molnár Árpád**, **Nádas Gyula**, **Nyegre Vince**, **Novotni Lajos**, **Püskök János**, **Pethő Károly**, **Szép János**, **Sántha Imre**, **Szilágyi István**, **Virágh Dénes**. A lemondás által megüresedett elnöki tisztségre egyhangulag **Benkő Gyula** m. á. v. főellenőrt választották — **Nádas Gyula** indítványára pedig **Kovács Pál** lemondott érdemduz elnököt és mint alapító tagot, az ő érdemének méltó elismerésül egyhangulag örökös tiszteletbeli elnöknek választották.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Három év helyett tíz. **Nagy-Kamaráson** a múlt év október huszadikán **Szabó János** pénzügyőr szóváltás közben agyonlőtte **Horváth** István hentesmester feleségét. Az aradi esküdtbíró, mely a bűnpört tárgyalta, megállapította a szándékos emberölés büntetését, s e verditk alapján a törvényszék három évi fegyházra ítélte a vádlottat. Tegnap a kuria foglalkozott az esettel. **Katona Béla** korona-ügyész-helyettes csodálkozott a bíróság által kiszabott enyhe büntetésen, s arra kérte a kuriát, hogy semmisítse meg az ítéletet s hozzon helyette szigorubbát. A kuria a korona-ügyész-helyettes érvelését elfogadta és megsemmisítette az esküdtbíró ítéletét, s a vádlott büntetését tíz évi fegyházra és tíz évi hivatalvesztésre emelte föl.

NAPIREND.

Június 11. Kedd. Róm. kath. naptár: **Barnabás** apostol. — Protestáns naptár: **Barnabás** apostol. — Görög-keleti naptár (május 29.): **Teodózia**. — A nap két 3 óra 47 perckor, nyugszik 7 óra 40 perckor. — A hold két 0 óra 14 perckor, nyugszik 1 óra 34 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 760.6 milliméter, délután 2 órakor 759.1 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 20.0, délután 2 órakor C° + 24.3. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor D. 5, délután 2 órakor DN. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor félderült, délután 2 órakor többnyire borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, helyenként csapadék, zivatarok.

Június 11. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.

Június 12. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDÉS.

— **Bécsi** marhavásár. Felhajtott 5664 drb. Ebből 3756 magyar, 1157 gácsi és 751 német. Továbbá 1159 apró marha. Fizettek magyarért 48—69, sziléziaért 50—72, németért 50—79 $\frac{1}{2}$ koronát.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 10.

Délitőzsde. A buzaárakat kielégítő, a vételkedv jó. Kedvező irányzat mellett 35.000 métermázsa került forgalomba, szilárdan meghatározott áron. Egyéb gabonanevek nyugodtak. Időjárás tikkasztó.

Zárul 12 órakor:

Buza júniusra	8.15—8.16
Buza októberre	6.86—6.88
Zab októberre	6.08—6.09
Tengeri júniusra	5.35—5.36
Tengeri júliusra	5.39—5.40
Repce augusztusra	13.10—13.20

Zárul 5 órakor:

Buza júniusra	8.16—8.20
Buza októberre	8.20—8.21
Rozs októberre	6.90—6.91
Zab októberre	6.09—6.10
Tengeri júniusra	—
Tengeri júliusra	5.40—5.41
Repce augusztusra	13.—13.10

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	681.50
Magyar hitelrészvény	684.25
Leszámitolóbank részvény	428.—
Rima-Murányi vasmű részvény	490.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	670.50
Közuti vasut	570.—
Városi villamos vasut részvény	300.—

REGENY-CARNOK.

Dawison bankja.

— Bányai regény. —

Irtá: Trewmann József.

Fordította: Neveési Jenő.

[28]

(Folytatás.)

HUSZONEGYEDIK FEJEZET.

Wilkie Timeus egész lényében megtörve töprengett szobájában a történetek fölött.

— Nem és százszor nem! Irma ártatlan csak a látszat fordult ellene. Nem hiszem hogy egy olyan gyöngédlelkű teremts ilyen bűnre vetemedett volna! Szegény Irmám, ki tudja mennyit szenved fogságában!

Ekkor egy küldönc lépett be szobájába és egy levelet nyújtott át neki.

Wilkie szíve megdobbant.

— Ez tőle van! — suttogta magában.

Nem tévedett. A leány írta a levelet, melyet az öreg ur lázas sietséggel bontott föl. Ez állott benne.

Uram!

Azt hallottam, hogy ellenségeim atyám megölésével vádolnak. Vén cselédünk tud ugyan egyes részleteket arról a rémes éjszakaról, de azok nem az egész valóságok. Attól félek, hogy elfognak. Ön azt mondta, ha szükségem lesz bajomban egy őszinte barát-ra, forduljak bizalommal önhöz. Most élek a szíves ajánlattal. Mentse meg! E sorok átadója segítségével megtalálhat. Irma.

Ugyanakkor, mikor Wilkie a küldöncöt megtudta Irma tartózkodási helyét, a detektív társai is kinyomozták a helyet és Rimler elhatározta, hogy aznap este elmegy oda.

Wilkie erről véletlenül értesült és megakartá előzni a detektívet. A küldöncel, akit később véletlenül megtalált az utcán, megbeszélte a megszabandó tervét.

A hszoba, melybe Irma zárva volt, körülbelül tíz lábnyira volt a föld felett. A szoba egyetlen ablakán erős redők voltak, melyeket kívülről beszegeztek. Ezen az ablakon át akart Wilkie behatolni, hogy a fogva tartott leányt megmentse.

Amint az est beállott, Wilkie a küldönc segítségével létrát támasztott a falhoz és fölfelezte az ablakredőket. Ez által bemehetett a szobába, csak még az ablakokat kellett kímélnie a sarkából.

A leány hallotta a munkaokozta neszt és dobogó szívvel várta, hogy meglássa megmentőjét. Mikor Wilkie néhány perc múlva belépett a szobába, hálásan megszorította a kezét. Hang nem hagyta el e percben vonagló ajkát.

— Jöjjön rögtön kisasszony. Hagyja el ezt a förtelmes házat, — szolt Wilkie gyöngéden.

A leány kissé huzódzott és zavartan tekintett az öreg ur csillogó szeméibe. Wilkie sejtette a zavar okát s azért így szolt:

— Legyen meggyőződve, hogy önzetlenül teszem.

— És hova vezet? — kérdezte Irma kissé bátrabban.

— És meg vagyok győződve ártatlanságáról és még a rendőség elől is biztonságba akarom helyezni.

Éppen abban a pillanatban, mikor Irma az ablakpárkányra lépett, hogy elmeneküljön erről a helyről, hangok hallatszottak a ház homlokzata felől, majd nehéz léptek zaja alatt recsegett a lépcső.

— Istenem, csak tán nem vettek észre? — suttogott rémülten a leány.

— Csak hamar ki az ablakon! sugta Wilkie izgatottan.

Wilkie éppen segíteni akart a leánynak, mikor megdöbbenve vette észre, hogy elhúzták a látrát az ablaktól és több ember áll az ablak alatt.

A következő pillanatban recsegés, ropogás hallatszott. A rendőrök feltörték az ajtót és beléptek a szobába. Köztük volt Rimler detektív is.

Wilkie és a detektív revolverrel állottak szemközt egymással.

Kinos pillanat volt ez mindkettőjükre néve. A másik pillanatban azonban mindketten lebecsülték karjukat.

A detektív szakította meg a kinossá vált csendet. Kezét nyújtotta az öreg urnak és így szolt:

— Most már tudom, uram, hogy ön kicsoda. Ismerem cselekedete indító okait is, amelyek valóban nemesek. A rendőrfőnök ur éppen ma világosított föl az ön személyéről. Ön nem Wilkie Timeus, hanem Stanley Róbert, a kisasszony vőlegénye.

A leány boldogan kiáltott föl:

— Drága, jó Róbertem! Csakugyan te vagy? — rebotte szerelemittasan és a hófehérhaju öreg ur széles mellére borult. — Oh mily boldog vagyok!

Ez pedig erős karjaival átölelte a leány karcsu derekát és örömtől remegő hangon mondta:

— Igen, életem, én vagyok, Stanley Róbert. Évekig el voltunk egymástól szakadva, de most isten segédelmével újra és örökre egyesülünk!

— Oh nem, Róbert! — zokogott a leány. — Ujra el kell válnunk, mert Godard Mária atyám megölésével vádol.

— Nem, nem Irma. Te megmondod az igazat s így nem lesz semmi bántódásod.

— Igen, megmondom és megmentem Holmest is a bajtól és szenvedéstől, mert ő is oly ártatlanul szenved, mint én.

— Ez lesz a leghelyesebb. Végre tisztán kell látnunk ebben a dologban! — szolt Stanley. — De most menjünk, édesem.

A leány azonban nem mozdult. A hirtelen események hatása: az ijedség, a szenvedések, a titkos lelki gyötrelmek megtörték és megrendítették egész idegzetét.

Ellenálló ereje is hanyatlott. Majd hirtelen elalélt és eszméletlenül rogyott a földre.

A megrémült Stanley a detektív segédelmével egy magángyógyintézetbe szállította a szerencsétlen leányt, akin nemsokára heves láz tört ki, melyben mindenféle veszedelmekről beszélt érthetetlen, összefüggés nélkül, való szavakat.

(Folytatása következik.)

Aradi nyári szinkör.

Kedden, 1901. évi június hó 11-én:

Charlie néneje.

Angol bohózat 3 felvonásban. Irtá: Brandon Thomas. Fordította: Fáy J. Béla.

SZEMÉLYEK:

Sir Chesney . . . Mezei Péter.	Brasset . . . Szadai F.
Spitigue . . . Polgár S.	D'Alvadores . . Kalocsa R.
Jack Chesney . . . László Gy.	Annie . . . . . Menszáros M.
Wykeham . . . Palágyi L.	Kitty . . . . . Tomcsányi R.
Babberley . . . Sziklay K.	Ella, árva . . . Komlósy I.

Kezdete 8 órakor.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborszlóról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborszló délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnáról este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.08	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

IDEGENEK ARADON.

— Június 10. —

Központi Szálloda. Ludinszky Lajos min. oszt. tan. Budapest. — Ruzitska Ödön mérnök Budapest. — Szabóky Ernő min. fogalmazó Budapest. — Molnár Samu mérnök Budapest. — Deutsch Imre hivatalnok Budapest. — Lövy József kereskedő Szeged. — Steiner Lajos kereskedő Lugos. — Werle Péter lelkész Simonyfalva. — Balta Illés jegyző Kerülő. — Stigler Gyula utazó Budapest. — Steiner Dezső utazó Budapest. — Schwarz Ernő utazó Bécs. — Veréb Lajos utazó Debrecen. — Feld Ignácz utazó Temesvár. — Bogdán Jenő bankhivatalnok Nagyvárad.

Vass Szálloda. Berger Ede utazó Budapest. — Ferry József kereskedő Temesvár. — Braun Sándor utazó Budapest. — Schneider Dávid utazó Budapest. — Nagy Menyhért utazó Budapest. — Bing Gusztáv utazó Bécs. — Deutsheim I. utazó Bécs. — Hercka József utazó Budapest. — Szóke Adolf utazó Budapest. — Minkó Béla kereskedő Budapest. — Szilárd Ferenc utazó Budapest. — Figuli Frigyes utazó Bécs. — Kun Albert utazó Budapest. — Molnár Soma utazó Budapest. — Schmied Róbert utazó Budapest. — Ostreicher Mór utazó Budapest. — utazó Budapest. — Gerő Arpád utazó Bécs. — Krausz Herman utazó Bécs.

NYILTTÉR.*

Lakás!

Forray-utca 6 sz. alatt
egy utcai és
egy udvari
egymásba nyíló szép szoba külön bejárat-
tal butorozva vagy a nélkül
azonnal kiadó.

Az Aradi Közlöny
nyomdájában
2 szedő és 1 könyvkötő fiu
tanulóul
heti fizetés mellett felvétetik.

M. kir. posta táviráda igazgat. Nagyvárad.
4085—1901.

Pályázati hirdetés.

Az Arad 3. számú posta és távbeszélő hivatal helyiségeinek 1902. augusztus 1-től tíz évre biztosítása érdekében a háztulajdonosokat ajánlattételre felhívom.

A bérbeveendő helyiségnek, összesen 90—100 négyszögméter alapterületű egy, vagy két földszinti szobából kell állania, mely lehet utcái, vagy udvari is. Főkérvénalom, hogy könnyen hozzáférhető és világos legyen.

A helyiség fekvése az aradi Andrassy-téren vagy ennek közelében.

A bérszerződés mintája az aradi posta és táviráda hivataloknál megtekinthető.

A vázlatrajzzal fölszerelt s egy koronás bélyeggel ellátandó ajánlatok, melyekben a kívánt évi bérösszeg számokkal és betűkkel kitüntetendő, 1901. július végéig alulírott-hoz nyújtandók be.

Nagyváradon, 1901. évi június 7-én.

Schöpflin Ágost,
kir. tanácsos,
posta-táviráda igazgató.

921

„AZ ANKER“

Magyarországi vezérképviselőség:

BUDAPEST,

VI. ker., Deák-tér 8. sz.

(Anker-udvar), a társaság saját házában.
[Alapították 1858.]

Élet és járadékbiztosító-társaság.

Összes vagyon ... .. 138 millió korona
Biztosítási állomány ... .. 506 millió korona
Eddigi kifizetések ... .. 225 millió korona

1900-ben a nyereményrészesüléssel biztosítottak vegyes és haláleseti biztosításoknál A osztályterv szerint — úgy mint 26 év óta állandóan — az évi biztosítási díj 2500-át kapták készpénzben kifizetve, míg a vegyes és takarékpénztári biztosításoknál B osztályterv szerint (évenként emelkedő osztalék) a biztosítás kezdete óta befizetett összes díjak 30%-a, ugymint a biztosítási tartam 3 éve után, 4 év után, 5 év után, 6 év után, 7 év után

90%, 120%, 150%, 180%, 210%-a.

fizetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.

Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová Ügynökségek iránti ajánlatok is Intézendők) valamint a társaság ügynökei.

Képviselő: Kohn S. N. Arad.

Rendeléseket elfogad az előnyösen ismert Lázár Gyula fűszerkereskedő cég.

Városi és megyei telefon 248.

**Szakszerű baromfi-hizlalda
Aradon, Demeter-utca 109/a sz.**

Van szerencsém Arad városa és vidéke n. é. közönségének szives tudomására hozni, hogy szakszerűen berendezett, tejkeveréssel hizlalt

baromfi hizlaldát

baromfi tenyészdével összekötve létesítettem.

A baromfiakat élve, vagy ölve, tisztítva, súly szerint a napnak bármely órájában a fogyasztó közönség kényelmére díjtalanul házhoz szállítom.

Tekintettel azon körülményre, hogy nagyrészt saját tenyészdémben termelt baromfiakat hozom forgalomba, úgy az állatok egészségeért szavatosságot vállalok. Ezt annál inkább tehetem, mert telepem az erre hivatott törvényes orvosi ellenőrzés alatt áll.

Célom, hogy mérsékelt árain és pontos kiszolgálás által a fogyasztó közönséget minden tekintetben kielégítek.

Amidőn még kérem a nagyérdemű vevő közönség szives jóindulatu pártfogását, vagyok

kiváló tisztelettel

Müller József.

Lakás: Kápolna-utca 28. szám.

Rendeléseket elfogad az előnyösen ismert Lázár Gyula fűszerkereskedő cég.

Naponta friss fej-tojás.

MEGYEI ÉS VÁROSI TELEFON 248. SZÁM.

1693—1901. mp.

Hirdetés.

Értésére adom mindazon egyéneknek, kik selyemtenyészéssel foglalkoznak, hogy azon eperfakról, melyek 10 cm. átmérővel még

nem bírnak s melyek ennek megjelölésül mésszel megjegyeztettek, leveleket, vagy galyakat tépni tilos.

Arad, 1901. évi május hó 23-án.

Salacz,
kir. tanácsos,
polgármester.

A nő szépség emelésére, tökéletesítésére a fenn-tartására a legkifünőbb, teljesen ártalmatlan, vegy-tiszta és zsírmentes készítmény a ... ..

Margit-Crème.

Bovid idő alatt szűntet szepit, májfoltot, pattanást, bőrrákát (mitesszer) és minden más bőrbajt. Kiszimlja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üdö bősor arczszínt kölcsönöz.

Hamiltásoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamiltások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az anyomének másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és ósakis oly készítményeket elfogadni, melyek ozimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánltatnak. Feloleseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekert vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. ehemi intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálata bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., aroviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Öres légeyek vissza nem vételnek, sem meg nem tölletnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamiltásoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.

Huzás visszavonhatatlanul

1901 Junius 25-én.

Főnyeremény

30.000 korona értékű.

**Concordia sorsjegyek
á 1 korona.**

Ajánlja:

Az Aradi ipar- és népbank és
Wallfisch Armin
ARADON.

394

Alapított 1845.

Férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe
tisztelettel ajánlja elősmert
legjobb minőségű áruit.
Nagy választék
bel- és külföldi
gyapju-szövetekből.

NEUMANN

Mérték szerinti megrendelések BUDAPESTEN saját műhelyeimből kifogástalan kivitelben készíttetnek. 124

Telefon 457.

Alapított 1845.

Telefon 457.

Telefon 387. városi és megyei.

BRAUN N. A.

festék és kenczeraktárak

ARADON,

József főherceg-ut 12. és Forray-utca 7.

Ajánl saját gyártmányu olajfesték- és
fénymázakat s minden e szakmába
vágó cikkeket legjutányosabban,

Pontos és szolid kiszolgálás!

A Braun N. A.-féle 751

Amerikai padlózománcz készítője.

Ezen padlófénymáz szagtalan, mosható
és röktön szárad. 1 kgr. 90 kr.

Vidéki rendelések postafordultával.

Föld bérbeadás.

270 hold első osztályu

szántó-föld

40 hold dohánytermesztési en-
gedéllyel, pajtával és minden
gazdasági épületekkel, folyó év
október 1-jével, hat vagy tíz
évre

haszonbérbe kiadó.

A bérlet-ügyben értekezhetni
lehet Molnár György tulajdo-
nossal Pusztá Kunagótán. 819

Földbirtok eladás.

A tövisgyházai pusztán,

Zimánd-Ujfalu vasuti állomás kö-
zelében, a kk. Návay Sándor tulaj-
donát képező, s egy tagban 459
kis hold a 1100 □-ól, vagyis 340
kat. hold és 858 □-ól szántó, 2
hold és 603 □-ól kert, a melynek
nagyobb része szőlővel beültetve
van, 1 hold 1048 □-ól legelő s 7
hold 1598 □-ól földadó alá nem
eső terület, összesen 352 katasz-
teri hold és 907 □-ól birtok terü-
lettel, a rajta épült egy

4 szobás lakházzal,

s cselédház, istálló és magtár-ham-
bárral együtt 812

szabad kézből eladó.

Az eladással megbizva van, s
az adásvételi feltételek iránt fel-
világosítást nyújt: Szathmáry Gyula
ügyvéd Aradon, Nagykörut I. sz. a.

A k r o k n a i

körjegyzőségénél

közigazgatási pályára készülő

ifju 818

gyakornokul

felvétetik.

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villanyos csengő
berendezései intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett
kaphatók. 656

A gura honczi

czement-gyárban

felőtt 795

napszamosok,

valamint tizenöt évnél idősebb

fiuk és nők

állandó munkát

kaphatnak.

Uj-F.-Varsánd község előjárói.

113—901. szám.

Arverési hirdetmény.

Aradvármegye Tek. törvény-
hatósági bizottságának 745—
901. számú határozata értelmében Uj-F.-Varsánd község-
ben lévő törzsvagyon ház-
nak szabadkézből lett bér-
beadása jóváhagyást nem nyer-
vén, ezen ház bérbeadása a
községi képviselő testületnek
1—901. kgy. számú határozata
értelmében az 1886. évi XXII.
t. cz. 120. §-a folyománya-
ként f. évi június 30-án Uj-
F.-Varsánd község-házánál, nyil-
vános árverésen 3 évre, ha-
szonbérbe fog adadni, 1901.
évi szeptember hó 6-tól kez-
dődjő joghatállyal.

Az árverési feltételek a
körjegyzői irodában, minden-
nap 8—12, d. u. 2—6 óráig
megtekinthetők. 804

Kelt Uj-F.-Varsándon, 1901.
évi június hó 5-én.

Balogh János. Máthé Sándor,
jegyző. bíró.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női felöltők

árúháza.

Dus választék

női-ruhák (Homspans) divatos szabás

30 koronától feljebb.

Selyem-blousok és Joupponok

legujabb kivitelben. 131

Alapított 1875. Jutányos árak! Telefon 238

STERNA

Aradi nyomdászveny-társaság könyvnyomdája.